

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

İmişlidə film kimi cinayət - kişi arvad-uşağını girov saxladı, qayınatasına atəş açdı

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 aprel 2017-ci il Cümə axşamı № 70 (6684) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Milli Şurada mitinq gərginliyi - Xədicə İsmayıl dindarlara, MŞ Azərbaycana qarşı

"Rus layihəsi" kimi ortaya çıxan Milli Şurada, onun idarə edilməsində yalnız Kreml deyil, bəzi digər dövlətlərin ölkəmizdəki şəbəkəsi də rol almaqdadır...

yazısı səh.3-də

Yeni yaradılan Texniki Şura sahibkarların yoluna işıq salacaqmı...

yazısı səh.4-də

Milli Şuranın Hacıbəla Abutalıbova güzəştə getməsinin səbəbi nədir...

yazısı səh.6-də

"MDB ölkələri terror hücumları üçün potensial hədəfidir" - Putin

yazısı səh.7-də

Banklardan pul çıxarmağın çətinləşməsinin pərdəarxası

yazısı səh.4-də

Core Sorosun universitetinin bağlanması səbəbləri

yazısı səh.9-də

Türkiyə türkmənləri kürd əsarətindən xilas edə biləcəkm...

yazısı səh.10-də

Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycan üçün mühüm əhəmiyyət

yazısı səh.12-də

Nazirlik xarici tələbələrini və jurnalistləri Cocuq Mərcanlıya apardı

yazısı səh.2-də

Qırğızıstanı ölüm fabrikinə çevirən Manas hərbi bazası haqda sensasion iddialar

yazısı səh.12-də

Məmurlarımız niyə xaricdə müalicəyə üstünlük verir...

yazısı səh.13-də

Beynəlxalq Böhran Qrupundan SOS signalı

QAFQAZIN ÜRƏYİNƏ TUŞLANAN BÖYÜK TƏHLÜKƏ - QARABAĞ DÜYÜNÜNÜ KİM AÇACAQ...

"Vəziyyət partlayış həddinə çatıb"; işğalçı Ermənistan isə konflikti dini qarşıdurma kimi qələmə verib global qarşıdurma yaratmağa çalışır - rəsmi Bakı xəbərdarlıq etdi...

musavat.com
Togrul İsmayıl

yazısı səh.8-də

Kremldən xüsusi təyinatlı tapşırıq: Nizaminin qəbri niyə açılıb?

Azərbaycan şairinin kəlləsini məzardan çıxarıb Moskvaya tədqiq üçün aparıblar; Gerasimov Stalinin bu tapşırığını yerinə yetirib və...

yazısı səh.5-də

Pənah Hüseyn:
"Əgər ÜAK Azərbaycanın maraqları və mənafeləri üçün çalışarsa, onun ciddi şəkildə müdafiə olunması zəruridir"

yazısı səh.9-də

Mehman Əliyev:
"Vəziyyət yaxşı deyil"

yazısı səh.6-də

Zahid Oruc:
"Azərbaycan Türkiyədə sağlam ideyaların qalib gələcəyinə əmindir"

yazısı səh.7-də

6 aprel 2017

Mədət Quliyev Putinlə görüşdü

Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Kremlə MDB ölkələrinin xüsusi xidmət orqanlarının başçıları qəbul edib. Axar.az xəbər verir ki, görüşdə əsas müzakirə mövzusu MDB ölkələrində təhlükəsizliyə əsas təhdid, mütəşəkkil cinayətkarlıq, markotrafik, həmçinin korrupsiya və digər məsələlər olub.

Putin xüsusi xidmət orqanları rəhbərlərinə müraciət edərək, Rusiyanın MDB ölkələri ilə münasibətlərinin inkişaf etdirilməsindən məmnun olduğunu bildirib. O, həmçinin heç bir MDB ölkəsinin terror hücumundan siqortalanmadığını da söyləyib.

Qeyd edək ki, bu görüşdə Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizlik Xidmətinin rəhbəri Mədət Quliyev də iştirak edib.

«AİTF-2017» sərgisində pulsuz aviabiletlər və «SW Bank Miles» kartları oynanılacaq

«Bank Silk Way» hər kəsi aprelin 6-dan 8-nə kimi Bakıda keçiriləcək 16-cı Azərbaycan Beynəlxalq Turizm və Səyahətlər «AİTF 2017» sərgisini ziyarət etməyə dəvət edir.

Ziyarətçilər AZAL və onun tərəfdaşı Bank Silk Way-in birgə stendində aviakəmətin və bankın nümayəndələri ilə söhbət edə biləcəklər. Həmçinin bankın məhsulları və miles kartları haqqında dolğun məlumat alıb, kartları stendə onlayn sifariş etmək imkanı qazanacaqlar.

Kartları onlayn sifariş edən sərgi iştirakçıları əlavə 100 bonus balı hədiyyə qazanacaqlar. Kart sifarişi zamanı şəxsiyyət vəsiqəsinin olması mütləqdir.

Sərgi müddətində stendin ziyarətçiləri arasında «Azərbaycan Hava Yolları»nın uçuşlar yerinə yetirdiyi istiqamətlərə pulsuz aviabiletlər, həmçinin «Visa Classic Miles», «Visa Gold Miles» və «Visa Platinum Miles» kartları oynanılacaq.

«AİTF» sərgisi Azərbaycanda sürətlə inkişaf edən turizm bazarının əlamətdar hadisəsidir və hər il dünyanın müxtəlif ölkələrindən çoxsaylı iştirakçı və qonaqları bir araya toplayaraq mühüm görüşlərin keçirildiyi və tərəfdaşlıq müqavilələrinin imzalandığı, habelə yeni proqram və istiqamətlərin elan edildiyi turizm sənayesinin qovşağına çevrilmişdir.

Bakıda Azərbaycan və Türkiyənin turizm agentlikləri arasında görüş keçirildi

Aprelin 5-də «Four Seasons Bakı» hotelində keçirilən «SUMMER TOUR Workshop» forumu çərçivəsində Azərbaycanın turizm agentliklərinin nümayəndələri ilə Türkiyənin məşhur kurort məkanları Antalya, İzmir, Bodrum, Dalaman, həmçinin İstanbulda yerləşən hotellərin nümayəndələri arasında rəsmi görüşlər keçirilib. Həmin hotellər sırasına «Hilton», «Rixos», «Titanic Hotels», «Conrad» və digər aparıcı otellər şəbəkələri daxildir.

Forumun əsas məqsədi Azərbaycanın turizm sənayesinin nümayəndələrinin Türkiyə kurortlarının müasir hotellərinin xidmətləri ilə tanışlıqdan, habelə iki ölkə arasında iqtisadi və turizm əlaqələrinin daha da inkişaf etdirilməsindən ibarət idi.

Ümumilikdə tədbirdə Azərbaycandan 400-dən artıq və Türkiyədən 60-dan artıq nümayəndə iştirak edib.

Forumun yekunlarına əsasən lotereya oynanılıb və iştirakçılar ödənişsiz gecələmə kuponları qazanıblar.

Nazirlik xarici tələbələrini və jurnalistləri Cocuq Mərcanlıya apardı

Təhsil Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndinə səfər edildi.

Musavat.com-un məlumatına görə, səfərdə təhsil nazirinin müavini Firudin Qurbanov, Azərbaycanın ali məktəblərində təhsil alan bir qrup əcnəbi tələbə və media nümayəndələri iştirak edib.

F.Qurbanov əcnəbi tələbələrə Azərbaycan - Ermənistan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin yaranma tarixi barədə məlumat verib. O, Cocuq Mərcanlı kəndində ermənilər tərəfindən törədilən vəhşiliklər haqda danışdı. F.Qurbanovun sözlərinə görə, kənd 1993-cü ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən işğal edilib: «Azərbaycan ordusunun 1994-cü ilin əvvəlində keçirdiyi Horadiz əməliyyatı zamanı kənd erməni işğalından azad olunub. 2016-cı ilin aprel əməliyyatlarına qədər Lələtəpə strateji yüksəkliyi Ermənistan ordusunun işğalı altında olduğundan Cocuq Mərcanlı kəndində yaşayış qeyri-mümkün olub. Lakin Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yüksəkliyi azad etməsindən sonra artıq kənddə təhlükəsiz yaşamaq imkanı yaranıb».

O bildirdi ki, işğal nəticəsində Cocuq Mərcanlı kəndində 1 məktəb, 1 kitabxana dağıdılıb.

İştirakçılara Azərbaycan prezidentinin sərəncamına müvafiq olaraq, Cocuq Mərcanlı kəndinin bərpası ilə bağlı görülən tədbirlər, ərazidə aparılan

minadan təmizləmə və tikinti işləri ilə bağlı məlumat verilib.

İştirakçılar Cocuq Mərcanlıda yeni bünövrəsi qoyulan məktəbin tikinti işləri ilə də tanış olublar. Məlumat verilib ki, 150 şagirdin təhsil alacağı məktəbin tikintisinə bu ilin fevralında başlanılıb.

Ərazidə yerləşən hərbi komandanlığın rəhbər heyəti və ANAMA-nın nümayəndələri ilə

görüşən səfər iştirakçıları 20 ilədən artıq Cocuq Mərcanlı kəndində yaşayan Həziyevlər ailəsinə də baş çəkiblər. Həmçinin iştirakçılar Cocuq Mərcanlıda ağac əkiblər.

Səfər iştirakçılarına Ermənistanın təcavüzü və işğal, aprel döyüşləri ilə bağlı məlumatların yer aldığı bukletlər təqdim olunub.

Əli RAİS

ABŞ Misiri özünə müttəfiq seçdi

Misir prezidenti Əbdülfəttah əl-Sisi Vaşinqtondan Amerikanın bölgədəki bir nömrəli adamı olaraq geri dönür.

Axar.az xəbər verir ki, bu sözlər jurnalist Abdel Bari Atvanın Britaniyada yayımlanan «Rey Əl Yevm» qəzetində dərc olunan məqaləsində yer alıb. Atvan Səudiyyə Ərəbistanının bununla ərəb dünyasının lideri olmaq planlarının məhv olduğunu bildirib:

«Ənvər Sədatın 1978-ci ildə Kemp Devid Müqaviləsini imzaladığı gündən bu yana Ağ Evdə heç bir ərəb liderinə Sisi qədər təriflər yağdırılmamışdı. Bu təriflərin bir çox mənalı var. Bunlardan biri Trampın Misiri Amerikanın Yaxın Şərqdəki əsas müttəfiqi etməsidir. Bununla da Vaşinqton Rusiyanın bölgədə genişlənməsinə qarşı olaraq, Misiri özünün regiondakı xarici siyasətinin mərkəzinə çevirir. Bu vəziyyət Misir prezidentini Amerikanın gələcəkdə bölgədə aparacağı bütün siyasi və hərbi savaqların lideri edəcək. Bununla birlikdə Sisi sünni məzhəbinin lideri də olacaq».

Azərbaycanda xarici reklamların yayımı qadağan edilir

Azərbaycanda kabel şəbəkəsi yayımında retranslyasiya olunan telekanallarda xarici reklamların yayımı qadağan edilir. «Report»un xəbərinə görə, bu, yeni hazırlanan «Kabel şəbəkəsi yayımı haqqında» qanun layihəsində əksini tapıb.

Qanun layihəsində qeyd olunub ki, buna görə yayımçı məsuliyyət daşıyacaq.

Layihəyə əsasən, kabel şəbəkəsi yayımında retranslyasiya olunan xarici telekanallarda reklam vaxtlarında yayım qaydaları müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurum tərəfindən müəyyən olunur.

Kabel şəbəkəsi yayımçısı dövlət maraqlarının qorunması məqsədilə kabel şəbəkəsi üzrə yayımlanması nəzərdə tutulan proqram paketini müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurumla razılaşdırır.

Xarici ölkələrin teleradio yayımçısı Azərbaycanda fəaliyyət göstərən yayımçının proqram paketində yayımlanmaq üçün müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurumdan icazə almalıdır. Müvafiq icra hakimiyyəti orqanının yaratdığı qurum tərəfindən icazə verilməyən hər hansı xarici telekanalın yayımına görə yayımçı məsuliyyət daşıyır.

Kabel şəbəkəsi ilə yayımlanan mövcud teleradio proqramlarının məzmununa yayımçı nəzarət edir. Teleradio proqramlarının tərkibində dövlətin qanuni maraqlarına toxunan, etnik, irqi və dini ayrı-seçkilik təbliğ edən verilişlərə görə proqramın sahibi məsuliyyət daşıyır. Yayımçı belə proqramların kabel şəbəkəsi ilə yayımını məhdudlaşdırma, dayandıra və ya yayım təşkilatı ilə bağlıdır müqaviləni ləğv edə bilər.

Layihə Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

Gürcüstan, Azərbaycan və Türkiyə birgə hərbi təlimlərinin vaxtı açıqlandı

Gürcüstan, Azərbaycan və Türkiyə arasında növbəti birgə hərbi təlimlər keçiriləcək.

APA-nın Gürcüstan bürosunun məlumatına görə, hərbi təlimlər iyunun 4-14-də Gürcüstanda baş tutacaq.

Gürcüstan Müdafiə Nazirliyindən bildirilib ki, «Qafqaz qartalı» adlanan təlimlərdə üç ölkə silahlı qüvvələrinin xüsusi təyinatlı qüvvələri iştirak edəcək.

Təlimlərdə məqsəd marifləndirmə, bilik və təcrübə mübadiləsi, eləcə də xüsusi əməliyyat qüvvələrinin əməliyyat potensialını artırmaqdır.

Qeyd edək ki, bu formatda hərbi təlimlər artıq iki dəfə keçirilib.

Sonuncu təlimlərə Türkiyə ev sahibliyi edib.

Rusiyadan Azərbaycana pul köçürmələri azalıb

Rusiyadan Azərbaycana pul köçürmələri 2016-cı ildə 739 mln. ABŞ dolları təşkil edib.

«Report» Rusiya Bankının (Mərkəzi Bank) statistik hesabatına istinadən xəbər verir ki, bu, 2015-ci ilin yekunu ilə müqayisədə 87 mln. dollar və ya 10,5% azdır. Ötən il Azərbaycana həyata keçirilən hər bir köçürmənin orta məbləği 354 dollar təşkil edib. Bu isə əvvəlki ilin analoji göstəricisinə nisbətən 100 dollar və ya 22% azdır.

Qeyd edək ki, Azərbaycandan Rusiyaya köçürmələr illik müqayisədə 85 mln. dollar və ya 49,4% azalaraq 2016-cı ildə 172 mln. dollara düşüb.

Nəticədə Rusiyadan Azərbaycana xalis pul köçürmələri 2016-cı ildə 566 mln. dollar təşkil edib ki, bu da 2015-ci ilin analoji göstəricisi ilə müqayisədə 3 mln. dollar və ya 0,53% azdır.

Ümumiyyətlə, Rusiyadan MDB ölkələrinə xalis pul köçürmələri 2016-cı ildə 7,282 mlrd. dollar təşkil edib. Bu da illik müqayisədə 97 mln. dollar və ya 1,35% çoxdur. Ən çox köçürmə 2015-ci ildə olduğu kimi Özbəkistana (2,442 mlrd. dollar) həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, 2017-ci ilin yanvar ayında RF-dən MDB ölkələrinə xalis pul köçürmələri 227 mln. dollar təşkil edib.

Milli Şura rəhbərliyi daxilində qarşıdakı mitinqlə bağlı gərginlik yaranıb. Musavat.com-a bu barədə MŞ rəhbərliyində təmsil olunan mənbə bilgi verib. Onun iddiasına görə, ilk başdan mitinqin keçirilməsinə qarşı olsa da, sonradan onun təbliğatçısına çevrilən Xədicə İsmayıl bu aksiyada dindarların arxa planda qalmasını tələb edib.

Bilindi ki, bundan əvvəlki aksiyada, eləcə də qapalı məkən xarakterli tədbirlərdə dindarların iştirakı və görüntüsü olduqca yüksək idi. Sekulyar kəsimə aid elektoratin minimum iştirak etdiyi aksiyaya elə bir təəssürat yaradırdı ki, sanki MŞ-nin son aksiyası Milli Şuranın deyil, hansısa dini icmaların aksiyası idi. Bu barədə ölkə və xarici media da yazdı, təəccüb və qeydlərini bildirdi. Təpədən-dırnağa qədər ateist olan və dini inancları, o cümlədən də inancları sevməyən Xədicə İsmayıl üçün belə bir səhnə təbii ki, heç xoş deyildi.

Musavat.com-a məlumat verən MŞ üzvü deyib ki, israrlı olan X. İsmayılın tələbi MŞ-nin faktiki rəhbəri olan Əli Kərimli tərəfindən qəbul olunub. Məsələn, o, Xədicə İsmayılın tələbində adı hallanan kinodramaturq Eldəniz Quliyevin adını BŞİH-ə göndərilən məktubdan çıxardıb. Görünür, Xədicə İsmayıl kimi müttəfiqi itirmək istəməyən Əli Kərimli, faktiki olaraq, tanınmış siyasi simanı, neçə illik mübarizə dostunu onun kaprizinə qurban verib.

İddialara görə, yaxınlıq və müttəfiqlik etdiyi Milli Şuranın bu imiclə ortaya, meydanlara çıxması X.İsmayılın beynəlxalq əlaqələrinə, imicinə və özünün bir fərd olaraq, maraqlarına uyğun deyil. Lakin bu, bir sirr deyil ki, hazırda

Milli Şura adlı qurum müxtəlif ölkələrin və kəşfiyyatların maraqlarını təmsil edən şəxslər və icmalarla zəngindir. İlk gündən bir "rus layihəsi" kimi ortaya çıxan Milli Şurada, onun idarəedilməsində yalnız Kreml deyil, digər dövlətlərin ölkəmizdəki şəbəkəsi də rol almaqdadır. Birbaşa olmasa da, Milli Şurada təmsil olunan separatçılar vasitəsilə Ermənistan kəşfiyyatı da bu qurumun qərar və fəaliyyətlərinə təsir edə bilər. Təsədüfi deyil ki, Ermənistan xüsusi xidmət orqanları vasitəsilə idarə olunan və bilavasitə düşmən ölkəyə işlədiyi sirr olmayan, siyasi mühitdə "talış separatçıları" adlandırılan simalar da Milli Şurada təmsil olunurlar. Onlardan biri də Azərbaycan dövlətinə düşmən mövqeyi ilə fərqlənən, Əli Kərimlinin yaxın dostu Ataxan Əbilovdur. Ermənilərə satılmış Ələkrəm Hümətovla, Fəxrəddin Abbaszadə ilə yaxın münasibətlərdə olan A. Əbilov hazırda onunla eyni ölkədə, Hollandiyada yaşayır, eyni zamanda Milli Şuranın Avropadakı təmsilçisi və uzantıları ilə də six işbirliyi içindədir. Ötən ilin aprel döyüşləri zamanı erməni saytı olan voskanapat.info-ya açıqlama verən Ataxan Əbilov Azərbaycan dövləti və ordusu əleyhinə qərəzli fikirlər səsləndirmişdi...

Yeri gəlmişkən, Avropada yaşayan və Əli Kərimli ilə

Milli Şurada mitinq gərginliyi - Xədicə İsmayıl dindarlara, şura Azərbaycana qarşı - təhlil

İlk gündən bir "rus layihəsi" kimi ortaya çıxan Milli Şurada, onun idarəedilməsində yalnız Kreml deyil, bəzi digər dövlətlərin ölkəmizdəki şəbəkəsi də rol almaqdadır...

six əlaqələri olan tanınmış mühacir jurnalistlərdən biri Ələkrəm Hümətovun oğlu Romal Hümətovla biznes əlaqələrinə sahibdir. MŞ-nin hərəkətverici və faktiki rəhbəri olan Əli Kərimliyə də bəzən bu ortaqlıqdan qazınan vəsaitdən maliyyə dəstəyi daxil olur.

Mənbəmizin verdiyi məlumatlara görə, Milli Şura Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbovun tələbi əsasında mitinqin vaxtını 9 aprel tarixindən bir gün öncəyə çəkib: "İnamsızlıq var, mitinq icazə veriləcəyi və aksiyanın

sanksiyalı olacağı məlumatı Əli Kərimlinin videomüraciətində israrla vurğulanır. Bu da mitinqə daha çox adamın cəlb edilməsi texnologiyası kimi istifadə olunur. O və digər rəhbərlər bilir ki, AXCP və müxalif elektoratin təmsilçilərinin onların (siyasi "bosslar") maraqları üçün fədakarlıq etmək fikirləri yoxdur. Lakin aksiyanın icazəli olacağına yayılması halında kənardan daha çox insanın cəlb ediləcəyinə ümid var".

Mənbəmiz deyir ki, Xədicə İsmayılın tələblərinin yarıdığı gərginlikdən başqa,

MŞ mitinqöncəsi başqa siyasi gərginlikləri də yaşayır. Musavat Partiyasına qarşı həyata keçirilən ənənəvi kəf-gəlmə əməliyyatı indi də REAL hərəkəti ilə konfliktə keçib. Mənbəmiz deyir ki, Əli Kərimli REAL Hərəkətindəki "adami" Azər Qasımov vasitəsilə təşkilatı parçalamaq, onu həbsdəki lider İlqar Məmmədovun və digər "sözə qulaq asmayan" liderlərin nəzarətindən çıxartmaq istəyir. Ortaqda gərginlik barədə yaxınlarda REAL Hərəkətinin icraçı katibi Natiq Cəfərli də açıqlama vermişdi. O demişdi ki, Milli Şuranın RE-

AL Hərəkətinə qarşı aqressiyasının səbəbi ona belli deyil: "Milli Şura ictimaiyyətə açıqlasın ki, onların istədikləri, problemləri nədir? Bizim "Milli Şura" adlı problemimiz yoxdur".

O bildirmişdi ki, Milli Şuranın aprelde keçirəcəyi mitinqə REAL Hərəkəti təşkilat olaraq qoşulmayacaq.

Belə bir şəraitdə mitinqə gedən və ölkədə "əsas müxalifət" olduğunu göstərmək üçün biət etməyən hər kəsə savaşağa hazır olan "Əli Kərimlinin Milli Şurası" iflasın astanasındadır. Lakin onun güclü müttəfiqləri var - Rusiya, İran və Ermənistan kəşfiyyatına işləyən bir sıra icmalar, çevrələr, simalar... Bu anti-Azərbaycan oluşumunu nisbətən qərbyönlü göstərə biləcək azsaylı simalardan sayılan jurnalist Xədicə İsmayıl da bir tərəfdə...

MŞ-nin və onun müttəfiqlərinin qarşısında isə dağıdıcı, viran qoymaq istədikləri gənc Azərbaycan dövləti dayanıb... **Musavat.com**

Azərbaycanın yük daşımalardan yarım milyard qazanacağı realdır...

Qubad İbadoğlu: "O səviyyəyə gəlmək üçün müəyyən vaxt tələb olunur"

Qazaxıstan prezidenti Nursultan Nazarbayev Bakıdakı çıxışında çox maraqlı bir fikir səsləndirib. O bildirib ki, təkcə yükdaşımalardan Azərbaycan yarım milyard dollar qazana bilər: "Biz ticari münasibətlərdə əmtəə dövriyyəsinin artırılmasının vacibliyini xüsusilə qeyd etdik. Demək olmaz ki, 140 milyon dollar potensialımıza cavab vermir, amma bizim imkanlarımızı göstərmir. Buna görə də bu sahədə birinci yerə Xəzər dənizi ilə nəqliyyat-logistika əməkdaşlığı çıxır".

N.Nazarbayev deyib ki, Qazaxıstan yeni İpək Yoluna cəlb olunub - Çin Xalq Respublikasının "bir kəmərbir yol" təşəbbüsü əsasında Çinin sərhədindən Xəzər dənizinə qədər ümumi uzunluğu 2 min kilometrə qədər olan dəmir yolu inşa edilib: "Artıq bu yol işləyir və öz bəhrələrini verir. Qərbi Çin-Qərbi Avropa avtobanının 2700 kilometrlik hissəsi inşa olunub. İndi söhbət

Çindən konteynerlərin gətirilməsindən gedir. Yəqin eşitmişiniz, konteynerlər artıq Qərbi Avropaya, Böyük Britaniyaya 14 sutka ərzində çatdırılır, halbuki dənizlər və okeanlar vasitəsilə 40-45 sutkaya gətirilir. İndi isə məsələ belə qoyulub ki, yüklər Avropaya Qafqaz - Bakı, Xəzər dənizi vasitəsilə gətirilsin. Burada isə böyük potensial mövcuddur. Hesablamalar göstərir ki, daşı-

maların həcmi 6-7 milyard dollarla ölçüləcək. Onların böyük hissəsi Bakıdan keçəcək. Hesablamalar onu da göstərir ki, bu, Azərbaycana 500-600 milyon dollar gəlir gətirəcək. Yəni burada çox böyük potensial var".

İqtisadçı ekspertlər isə Qazaxıstan prezidentinin açıqlamasında qeyd olunan yarım milyard dollar gəliri hazırkı durum üçün real hesab etmirlər.

"Yeni Musavat"a açıqlamasında bu məsələyə münasibət bildiren iqtisadçı ekspert Qubad İbadoğlu qeyd etdi ki, qısamüddətli dövrdə o qədər rentabelli fəaliyyətə malik olmaq müm-

kün deyil: "O səviyyəyə gəlmək üçün müəyyən dövr tələb olunur. Mən düşünürəm ki, Azərbaycan Qazaxıstanın nəqliyyat infrastrukturuna qoşulmaqla hər il bu qədər gəlir əldə edəcək. Bu kifayət qədər böyük məbləğdir. Ancaq bütövlükdə Qazaxıstanla Azərbaycan arasındakı əməkdaşlıq üçün nəqliyyat sektorunun gəlirlərinin artmasına gətirib çıxara bilər. Əgər bu əməkdaşlıq davamlı olarsa, bu gəlirlərin artımı baş verə bilər. Ancaq bunun 500 milyon dollara çatması üçün gərək Azərbaycan Qazaxıstan neftinin və bütün ixrac məhsullarının hamısının daşınmasını öz üzərinə götürsün, dünya və Avropa bazarına çatdırmaqla məşğul olsun".

Qubad İbadoğlu onu da bildirdi ki, Azərbaycanda neft

hasilatı azaldığından Qazaxıstan neftinin Bakı-Tiflis-Ceyhan kəməri ilə daşınması onun rentabelliğini artıracaq: "Son məlumatlara görə, Qazaxıstan neftinin də Bakı-Tiflis-Ceyhan kəməri ilə daşınması nəzərdə tutulur. Çünki Azərbaycanda hasilat aşağı düşür. Nəzərə alsaq ki, bir neçə ildən sonra Azərbaycanda hasilat azaldığından bu kəmərin rentabelliği ilə bağlı problem ola bilər. Ona görə də, Qazaxıstan neftinin bu kəməri vasitəsilə dünya bazarına çıxarılması da Azərbaycan üçün əhəmiyyətli məsələdir. Yükdaşımalara gəldikdə isə ekspert bildirir ki, bunu Bakı-Tiflis-Qars-Axalkalaki dəmir yolu xətti ilə həyata keçirmək mümkündür".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfərli isə AzadlıqRadiosuna açıqlamasında bildirib ki, hazırda neft daşınmasında Qazaxıstanla əməkdaşlıq mövcuddur: "Qazaxıstan neftinin bir hissəsi Bakı-Tiflis-Ceyhan neft kəməri ilə nəql olunur. İndi Kaşaqan neftinin nəqli qərarı da Azərbaycana əlavə dividendlər gətirəcək. Buna baxmayaraq, burda böyük məbləğlərdən söhbət getmir. Yükdaşımalara bağlı isə alternativ yollar fəaliyyət göstərir. Bütün rəqib yollarla gedən yüklərin burdan daşınması üçün Azərbaycan daha çevik və cəlbədiçi siyasət yürütməlidir. Bu layihələrin gəlirli olması üçün geniş həcmli proqram həyata keçirilməlidir".

Nərgiz LİFTİYEVƏ

Sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə-smeta sənədlərinin verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması ilə bağlı işlərin həyata keçirilməsinə nəzarət etmək məqsədilə Texniki Şura yaradılıb.

Bu, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin "Sahibkarların mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik enerjisi ilə təchizatı prosedurunun sadələşdirilməsi haqqında" 4 aprel 2017-ci il tarixli fərmanında əksini tapıb.

Şuranın sədri Energetika Nazirliyinin nümayəndəsi, şuranın üzvləri İqtisadiyyat Nazirliyi, Nazirlər Kabineti yanında Bakı Nəqliyyat Agentliyi, "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti, "Azəravtoyol" Açıq Səhmdar Cəmiyyəti, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı yanında Sumqayıt Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnışındaşıma İdarəsi, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı yanında Gəncə Avtomobil Nəqliyyatı ilə Sərnışındaşıma İdarəsi və yerli icra hakimiyyəti orqanlarının nümayəndələri olacaqlar.

Fərmana əsasən sahibkarların tələb olunan gücü 150 kVt-a qədər (150 kVt da daxil olmaqla mövcud 0,4 kV-luq şəbəkədən) olan mövcud və ya inşa ediləcək tikinti obyektlərinin elektrik

enerjisi (gücü) alması üçün texniki şərtlərin, layihə-smeta sənədlərinin hazırlanması və verilməsi, habelə enerji təchizatı şəbəkəsinə qoşulması ilə bağlı müraciətlər "ASAN Kommunal" mərkəzləri ("ASAN Kommunal" mərkəzləri yaradılmayan regionlarda - bu mərkəzlər yaradılana qədər "ASAN Xidmət" mərkəzləri) vasitəsilə həyata keçiriləcək. Texniki Şuranın fəaliyyəti müasir informasiya-kommunikasiya texnologiyalarından istifadə etməklə və göstərilən xidmətlərin təkmilləşdirilməsi məqsədilə innovasiyaların tətbiqi yolu ilə "ASAN Xidmət" mərkəzlərinin fəaliyyət prinsipləri və standartları əsasında təşkil ediləcək.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında məsələyə münasibət bildiren "Azərişiq" ASC-nin mətbuat xidmətinin rəhbəri Tanrıverdi Mustafayev qeyd etdi ki, "Azərişiq" tərəfindən indiyə qədər yüksək səviyyədə, şəffafılıqla, operativ şəkildə həyata keçirilən işlər bundan sonra daha operativ qaydada baş tutaçaq: "Vaxta qənaət olunması,

Yeni yaradılan Texniki Şura

sahibkarların yoluna işıq salacağı...

Tanrıverdi Mustafayev: "Bakıda, bölgələrdə, hətta ucqar kəndlərdə nə işlər varsa, operativ şəkildə həll olunacaq"

Tanrıverdi Mustafayev

komissiya tərəfindən qərar verilməsi və sair bu prosesi daha da sürətləndirəcək. Burada "Azərişiq" tərəfindən görülməli olan bütün işlər yüksək səviyyədə həyata keçiriləcək. Texniki Şuranın üzvləri arasında "Azərişiq" da var. Əvvəllər xətlər çəkilərkən müxtəlif qurumlardan icazə alınmalı idi. Ancaq indi bu Texniki Şuranın yaradılması işləri sürətləndirəcək. Bakıda, bölgələrdə, hətta ucqar kəndlərdə nə işlər varsa,

operativ şəkildə həll olunacaq. İstər sahibkarlar, istərsə də, hüquqi və fiziki şəxslər "ASAN Kommunal"a, "ASAN Səyyar xidməti"nə müraciət edərlərsə, "Azərişiq" tərəfindən müvafiq xidmətlə təmin olunacaq".

İqtisadçı ekspert Natiq Cəfəri isə hesab edir ki, bu qərarın ardından sahibkarlara verilən elektrik enerjisinin tariflərinə də güzəştlər edilə bilər: "Elektrik enerjisi tariflərinin artırılması bütün yerli is-

tehsal sahələrində məhsulların maya dəyərində ciddi təsir etdi. Sahibkarlardan təkliflər daxil olurdu ki, istehsal sahələrində belə bir formul seçilərsə, bu normal qəbul olunan bir yanaşma deyil. Məsələn, regionların birində fəaliyyət göstərən "Yod-brom" zavodu var. Demək olar ki, təbii inhisarçıdır. O Azərbaycanda yeganə təbii inhisarçıdır. Son zamanlar orada demək olar ki, iş dayanıb. Dayanmasının əsas səbəbi isə son tarif dəyişikliyinə görə məhsulun maya dəyərində artması idi. Bu, enerji tutumlu bir istehsal sahəsi olduğundan tariflərin artması maya dəyərində də yüksəldir. Nəticədə məhsul bazarında rəqabətə tab gətirmir. Ola bilər ki, bu təkliflər aidiyyəti qurumlara çatdırılıb və istehsal sahəsində müəyyən güzəştli tariflər tətbiq olunacaq. Lakin bu, vətəndaşların hesabına olmalıdır".

İqtisadçı onu da bildirdi ki, burada əhlinin maraqları da müəyyən dərəcədə təmin olunmalıdır: "Elə olmalıdır"

□ Nərgiz LİFTİYEV

Banklardan pul çıxarmağın çətinləşməsinin pərdəarxası

Son vaxtlar banklardan nağd pul çıxarışlarında problem yaşanır. Bunun səbəbi bəzi banklarda likvidliyin aşağı olmasıdır. Səbəbin nə olmasından asılı olmayaraq, yaşanan durum iş adamlarına problem yaradır. Digər tərəfdən, nağdlaşdırma zamanı 1 faizlik verginin tətbiqi də əhaliyə narazı salıb.

Təkcə şəxsi hesablardakı vəsaitin deyil, maaş və təqaüdlərin də hesabdan çıxarılmasında problem var.

Bu məsələdə bankların işinə yarayan digər bir yenilik isə ölkədə nağd şəkildə maaş verilməsinə məhdudiyət qoyulmasıdır. Məlumat var ki, aprelin 1-dən etibarən ödəmələr tamamilə nağdsız yolla həyata keçiriləcək. Bu qanunlar Cinayət Məcəlləsinə əlavə edilən yeni dəyişikliklərdə nəzərdə tutulub.

Qanuna əsasən, Azərbaycan Respublikası ərazisində mülki dövryyənin işi-

Əkrəm Həsənov: "Dövryyədə pulun azalması ödəniş sistemini iflic edib"

rakçıları arasında aparılan əməliyyatların və hesablaşmaların şəffaflığını, istehlakçıların hüquqlarının müdafiəsini təmin etmək, nağd pul hesablaşmalarının nağdsız hesablaşmalarla əvəzlənməsini stimullaşdırmaq, bank sisteminin inkişafını sürətləndirmək məqsədilə "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" 23 dekabr 2016-cı ildə qanun qəbul edildi. Qanunun nağdsız hesablaşmaların həyata keçirilməsi ilə bağlı müddəası ƏDV ödəyicilərinə münasibətdə 2017-ci il yanvarın 1-dən, digər vergi ödəyicilərinə münasibətdə isə 2017-ci il aprelin 1-dən qüvvəyə minir. Qanuna əsasən nağdsız hesablaşma dedikdə bir şəxsin bank hesabından digər şəxsin bank hesabına köçürülməklə, eləcə də ödəniş vasi-

Əkrəm Həsənov

tələri, ödəniş terminalları və birbaşa nağd qaydada satıcının bank hesabına köçürülməklə həyata keçirilən hesablaşmalar nəzərdə tutulur.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında bütün bunları izah edən iqtisadçı ekspert, hüquqşünas Əkrəm Həsənov bildirdi ki, ümumilikdə ötən 2 ildə ölkənin pul bazası 4 dəfə

azalıb: "Mərkəzi Bank manat kütləsini sızır ki, devalvasiya və inflyasiyanın qarşısını alsın. Dövryyədə pulun azalması ödəniş sistemini iflic edib. Bankların da əmanət həcmi azalır, problemlə kreditləri isə artır. Belə şəraitdə, təbii, heç kəs əlində olan pulu vermək istəmir. Xüsusən də banklar. Ötən ilin sonunda

"Nağdız hesablaşmalar haqqında" Qanunun qəbulu və nağdlaşdırmağa görə sahibkarlardan və hüquqi şəxslərdən 1 faizlik əcaib verginin tətbiqi də banklara kömək məqsədini daşıyır. Amma reallıqda banklar bu qanunlardan sui-istifadə edir. Bəli, qanuna görə, hazırda hüquqi şəxslər başqasına ayda maksimum 15000 (bəzi hüquqi şəxslər 30000) manat nağd ödəniş edə bilər. Amma bu heç də o demək deyil ki, hesabından bundan artıq pul çıxara bilməz. Düzdür, bu halda onsuz da 1% vergi ödəyəcək. Amma bu şəxsin öz puludur, çıxarılıb çıxarmayacağına özü qərar verir. Əsas odur ki, çıxardığı pulu başqasına ödəyəndə limiti pozmasın".

İqtisadçının sözlərinə görə, banklar yalandan müştərilərə deyir ki, guya ayda limitdən çox pul çıxarmaq olmaz: "Sadəcə, əllərində pul qalsın deyər yalan deyirlər. Palata da onlara susmaqla dəstək verir, çünki Palata da banklardan maliyyələşir, büdcədən pul almır. Bir sözlə, özbaşnalıq baş alıb gedir. Təbii, nəticədə ona nail olacaqlar ki, hamı pulunun bank sistemində daxil olmasına mane olacaq. Bu minvalla ölkəmiz natural təsərrüfata, bəzi dövryyəsinə kimi geriləyə bilər".

Ə.Həsənov hesab edir ki,

təqaüd və maaşların bankomatlardan çıxarılması problemi də bunun davamıdır: "Sadəcə, pul çatmır. Təbii, bu, qanun pozuntusudur, banklara müştərilərini pulla təmin etməlidir. Amma Mərkəzi Bank pul vermirsə, müştərilər də pulu geri çəkirsə, banklar nə etsin? Əmək haqlarının da nağdsız ödənilməsi tələbi banklara kömək məqsədini daşıyır və "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Qanunun tələbidir. Amma əmək haqlarının nağdsız verilməsi hamıya aid deyil. Belə ki, illik dövryyəsi 200000 manatı ötməyən pərakəndə ticarət, işə və xidmət subyektləri əvvəlki kimi nağd da ödəyə bilər əmək haqqını. Amma nəzərə alsaq ki, ölkədə əmək haqlarının xeyli hissəsi qeyri-rəsmi verilir (vergidən yayınmaq üçün) problem onsuz da tam həll olunmur. Bankomatlardan pulun çıxarılması problemi də yarandıq üçün çoxu yayınmağa davam da edə bilər".

Ekspertin fikrincə, bu sərt inzibati addımlar əks nəticələr verə bilər: "Nağdsız hesablaşmalar stimullaşdırma yolu ilə aparmaq lazım idi. Məsələn, nağdsız ödənişlər üzrə vergi güzəştləri və s. Cari vəziyyət isə ödəniş sisteminin ardınca iqtisadiyyatın da bütövlükdə iflicinə gətirə bilər".

□ Nərgiz LİFTİYEV

Nə vaxt itirmişik, necə... hansı çətin şəraitdə, həə, bu, bir başqa sualdı. Əsas odu ki, biz öz başımızı itirmişik. Başsız qalıb, Nizami küçəsində nizamisiz, nizamsız-intizamsız gözib dolanırıq.

Son Moskva səfərim zamanı mən bizim bu itmiş kəlləmizin, itmiş başımızın izinə düşməyi, çətin olsa belə, bacardım. Tapdım o itkin kəlləni. Üzərindəki toz qatını silib göz dəliklərindəki qara boşluqlara bir xeyli zilləndim.

Yaxşı, mövzumuzun müəmmalı müqəddiməsini burda yarıda kəsək. Keçək məsələnin əsas, aparıcı süjet xəttinə.

3 aprel 1939-cu ildə "Pravda" qəzetində Ukrayna yazarı Mikola Bajanın çox maraqlı bir məqaləsi çap edilib. Məqələdə Mikola Bajan özünün Stalinlə son görüşlərindən bəhs edirdi:

"Yoldaş Stalin bizə bir xeyli Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvi barəsində danışdı. Əsərlərindən parçalar oxudu. Dedi: "Şairin farsca yazdığı heç də onun milli mənsubiyyətindən danışırmır. Nizami özü, yuxarıda sizə oxuduğum şeir parçasından görüldüyü kimi, şahların əmri ilə farsca yazmağa məhkumdu. Ona öz xalqına doğma dilində müraciət etməyi qadağan etmişdilər".

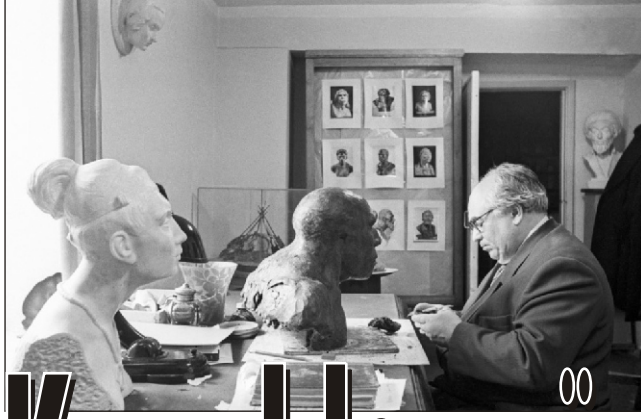
Beləliklə, Nizaminin farsca yazmağına rəğmən məhz Azərbaycan şairi olmağı fikri losif Stalinə - Bakıda vaxtilə yoldaş Koba adıyla tanınan tarixi şəxsiyyətə məxsusdu.

"Pravda" qəzeti bir müddət öz iti barmaqlarını bu mövzunun nəbzini üzərində saxlayaraq 16 aprel tarixində yenidən həmin mövzuya qayıdırdı. Azərbaycan yazarları - Səməd Vurğunun, Rəsul Rzanın, Süleyman Rüstəmin yoldaş Kobaya yazdığı mövzuyla əlaqədar şanlı mənsur məktubu çap edir öz səhifələrində. Bu cavab məktubunda şairlərimiz dahi Nizamini Azərbaycana qayıtdığına görə "xalqlar atası"na dərin təşəkkür hissini nümayiş etdirirdilər.

Beləliklə, Nizami mövzusu 30-cu illərin sonunda məhz Kremldə bizim xeyrimizə öz müsbət həllini tapıb. Belə təşəbbüslərində Stalin adətən birçə məqalə, yaxud şeir oxumaqla kifayətlənməz, mövzunu daha geniş, imperiya tələbləri, meyarları çərçivəsində həll etməmiş. Nələr olmasdı bu cür Stalin fərmanlarının tərkibində - Nizami adına küçə, Nizaminin Bakıda möhtəşəm tunc heykəlinin açılışı, yubiley tədbirləri, tərcümələr, əsərlərinin tam külliyyatı və s. vaxtilə. Bir də...

Bir də Nizaminin qəbrinin açılması... Kəllə sümüyünün xüsusi qatarla Moskvaya, məşhur antropoloq Mixail Gerasimova göndərilməsi...

Gəlin o qədim hadisələrin dağınıq süjetini indi belə bərpə edək: 1938-ci ildə Nizaminin kəllə sümüyü məşhur antropoloq Mixail Gerasimova göndərilir. Gerasimov bu kəllə üzərində işləyib dahi Nizaminin sifətini bərpə etməliydi. Nizaminin 1941-ci ildə keçiriləcək yubiley tədbirlərində Gerasimov Stalinin bu yüksək tapşırığını ye-

Kremldən xüsusi təyinatlı tapşırıq:

Nizaminin qəbri niyə açılıb?

Azərbaycan şairinin kəlləsini məzardan çıxarıb Moskvaya tədqiq üçün aparıblar; Gerasimov Stalinin bu tapşırığını yerinə yetirib və...

rinə yetirməliydim. Ancaq II Dünya müharibəsinin amansız alovu bütün bu xeyirxah tədbirləri yanmış qoyur. Kəllə qalır Moskvada. Gerasimovun emalatxanasında.

DOSYE: Mixail Mixailoviç Gerasimov (1907-1970) - sovet antropoloq, arxeoloq və heykəltəraşı. Skelet qalıqları əsasında mərhumun üz cizgilərini bərpa edən xüsusi metodika müəllifi. Ənənəsi indi də Moskvada, xüsusi qapalı laboratoriyalarda davam etdirilir.

Hələ uşaq ikən İrkutskdə arxeoloji qazıntılarda iştirak edib. Jorj Kyuvye üsulu ilə qədim dinosavrların, ixtosavrların ilkin simasını bərpa etməyə çalışıb. 13 yaşından başlayaraq İrkutsk Universitetinin anatomik muzeyindən günlərlə ayrılmayıb.

İxtisav, dinosavrlarla münasibətini tənzimləyəndən sonra Gerasimov girişir bir başqa "dinosavrlara" - başlayır məşhur dühaların, hökmdarların, "qılınc və qələm" sahiblərinin üz cizgilərini, portretini yaratmağa. Xüsusi metodika ili silahlanaraq skeletlərin üz cizgilərini yenidən canlandırır. Uzun zaman Səmərqənddə yaşayıb. Teymurləng, Şahruh, Miranşah, Uluqbəyin məzarlarını açması, beyin qafalarını tədqiq etməyi öz məxfiliyi, qeyri-adi mistikasıyla seçilir. Deyilənə görə, Teymurun kəlləsi o zamanlar Stalinə guya Hitler üzərində qe-

ləbə çalmağa xüsusi köməklik göstərib.

200-dən çox tarixi şəxsiyyətin ilkin üz cizgilərini bərpa etməyə yəvəssər olub. Siyahı Yaroslav Mudry, Teymurləng, Uluqbəy adlarıyla başlayaraq Çar İvan Qroznı, admiral F.F. Uşakovla davam edir.

Moskvada ikən bu araşdırmalarını müəyyən dairələrə göstərib hiss etdim onlar lap çoxdan bu sirin, açılmaz duyünün, yasaqlanmış mövzunun dabbagda göynünə bələddirlər. Bu dairələr küreklərini mənə çevirib öz aralarında bir müddət tam məxfi, qapalı görüşlər keçirdilər. Sonra qəfil mən tərəfə qanılıb bir ağızdan eyni cümləni təkrarladılar üzümə: "Siz ki, stalkersiz. Azərbaycandakı bütün paranormal ünvanların dərin tədqiqatçısı kimi tanınırsız. Bu mövzuda çox sayılı filmlərin, məqalələrin müəllifisiz. Stalking edin Moskvada küçələrində. Sol ayağınız özü sizi lazımı məxfi ünvanlara gətirib çıxaraçaq. Kəlləni görəncə, tanıyaçaqsız. Ya Allah. Yolçu yolda gərəkdir. Düşün Moskvanın küçələrinə. Stalkingə başlayın".

Əmrə tabe adamam. Mövcud real çərçivələr içində öz imkanlarıma yaxşı bələddəm. Sözü, təklifi göydə tutdum. Girişdim stalkingə.

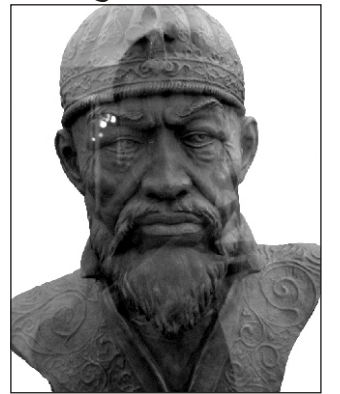
DOSYE-STALKER: Belələrinin bəsiyyət gözü açıqdı. Beyinləri başlarında deyil, sol

ayaq pəncələrindədir. Adətən solaxaydırlar. Düşünlər çölü-biyabanlara, vəssalam, rastlarına mütləq ləl-cəvahir, xəzinə, sirlər-sehrlər çıxacaq. Karlos Kastaneda, Andrey Tarkovski öz əsərlərində stalker, stalking fenomenini dərinləndirib, sübut etmişdilər ki, stalkerlər adətən həttə öz ölüm tarixlərini belə öncədən xəbər vermək qüdrətinə malikdirlər. Misal üçün, rejissor Andrey Tarkovski öz "Stalker" filmində bir-iki anı epizodda "28 dekabr" rəqəmini qabardıb. Sonra haqiqətən elə o tarixdə dünyadan köç edib. Mənim həmin mistik fakta aid filmim də təsadüfmi nədi, bilmirəm, məhz 2016-cı il 28 aprel tarixində efirə buraxılmışdı. Elmdə bu fenomen böyük İsveçrə psixiatri Qustav Yungun təşəbbüsü ilə "sinxronizm" adı verilib. Deyilənə görə, müqəddəs Musa məhz stalker kimi qədim yəhudiləri 40 il səhrada o səmtə, bu səmtə aparıb-gətirmiş. Qazaxıstanda stalkerə qədim türkçə "jayau", yayau", yəni "piyada" deyilir. Misal üçün, böyük şair Oljas Süleymanovun babası "Jayau Musa" öz dövrünün ən məşhur stalkerlərindən biri imiş.

Qisası, qəfil özümü Moskvada küçələrinə atıb girişdim çox ağır, əzablı bir trafika, stalkingə. Altdan vurdum, üstədən çıxdım. Rusiya Baş Or-

Əvvəlcə mənə muzey yaşlı işçisi Vera Aleksandrovna Udalseva qəbul edib xahişimi sakitcə dinlədi. Sonra mərhum Gerasimovun qızı 83 yaşlı Marqarita Mixaylovaya zəng vura-raq öyrəndi ki, bu antropoloqun 40 ədəd eksponatı - bərpa edilmiş insan sifətləri elə bu muzeyin dərin, məxfi sandıqlarında qorunub saxlanırdı.

Demək, axtarışlarım tam dürüst marşrut üzrə gedir, bir millimetr qədər belə kənara yayınmırdı.

Muzey fondlarının mühafizi Nefedova Antonina Borisovna Nizami kəlləsi barəsində uzun-uzadı, qarışıq fikirlərimdə anında rəssional zərər tapdı. Dedi:

- Məni zirzəmidəki məxfi saxlanca qədər müşayiət edin. Axtardığınız bəlkə də elə ordadır.

Bu yolu, bu məxfi marşrutu ölənin günüməcən unudan deyiləm. Muzey bufetinin içindən siçan kimi sızıb məxfi bir qapıdan keçdik. Hitlerin bunkerindəki dəmir seyf qapıları xatırladan engəlləri arxada buraxaraq gəlib yetişdik Gerasimovun həmin o 40 müəmmalı eksponatının hüzuruna. Bu eksponatların biri bəlkə də yadplanetli qafasıydı, vallah. Nəhayət, gözlerim, sol elim öz-özünə gedib dayandı KP OF 15999 sayılı tunc rəngli gips kəllənin üzərində.

Nizaminin kəllə sümüyü sözsüz qarşımdıydı. Ancaq o, hələ ki məxfi idi. Başqa ad altındaydı. Sənədlərdə o, Aşağı Don sahillərindəki Sarkel şəhərciyində tapılmış 12-ci əsrə aid kişi qafası kimi göstərilirdi. Gerasimovun bu əsəri, bizə tanış Nizamiyə çox...həddən artıq çox oxşasa da, saqqalsız-biğsiz, çalmasıydı. Bir bu gips kopyaya baxdım. Sonra onun böyründəki yadplanetli qafasına. Aralardakı əlaqəni, mənanı hiss etdim. Məni müşayiət edənlər də sanki nəse hiss etdilər burda. Sakitcə öz aralarında nəse pıçıldadı.

Sabahısı gün stalkingi davam etdirib gəlib yetişdim bir başqa yeraltı xəzinəyə. Burda məni Veselovskaya Yelizaveta Valentinovna qarşılayıb dedi ki, 30-cu illərdə Gerasimov Peterburqda, o vaxtkı Leningradda yaşayıb. Nizaminin kəllə qafası da yəqin ordadır.

Qulaqlarıma inanmadım bir an. Xahiş etdim bu kəlmələr bir daha təkrarlansın.

Bəli. Karvan düz yoldaymış. İndi birçə qalırdı Peterburqda gedib orda Nizaminin kəllə sümüyünü aşkarlayıb tapmaq.

□ Həmid HERİSÇİ

“16 aprel səsverməsi Türkiyə dövlətinin Osmanlı imperiyasından müstəqil demokratik cümhuriyyətə çevrilməsi ilə müqayisə oluna biləcək tarixi seçim hadisəsidir”.

Milli Məclisin deputatı **Zahid Oruc** bunu “Yeni Müsavat”a qarşı ölkədə keçiriləcək ümumxalq referendumunu şərh edərkən, referendumdan sonrakı gözləntiləri bölüşərkən bildirdi. Qeyd edək ki, aprelin 16-da 18 dəyişiklikdən ibarət olan dəyişikliklər zərfi “əvət” səsini alarsa, Türkiyə parlament respublikasından prezident respublikasına çevriləcək, baş nazir postu ləğv olunaçaq. Türkiyə gündəminin baş mövzusunda, ciddi müzakirə predmetinə çevrilən referendum məsələsi qarşı ölkə ilə nəbzi bir döyünən Azərbaycanda da diqqətlə izlənilir. Z.Orucun sözlərinə görə, əslində deyisən tək ana qanun deyil, eyni zamanda xalqın iradəsi ilə formalaşan bütün hakimiyyət qollarının və idarəetmə fəlsəfəsinin köklü şəkildə yeniləşməsi təklif olunur: “Qətiyyətin inkar edilə bilməz ki, referendum və ona qədər hazırkı iqtidarın antidövlət qüvvələri ilə gərgin savaşı Türkiyə cəmiyyətini daha da parçalayıb və bunu siyasi azadlıqlar şəraitində ideoloji fərqlərdən doğan plüralizmlə eyniləşdirmək olmaz. Ona görə də hər iki nəti-

cə halında siyasi böhran dövlət, ictimai institutlar və milli həyatdan yaxın illərdə çox asanlıqla çəkilib getməyəcək”.

Zahid Oruc R.T.Ərdoğanın yeni dövlət modelinə 2005-ci ildən addım-addım gəldiyini vurğuladı: “Onun ən güclü arqumenti parlamentli üsul-idarənin hesabına İnönü dövründən bu yana anqlo-saks dünyasının Türkiyəni içəridən ələ keçirməsi, xarici iradənin türk millətinə hökm etməyə imkanlar qazandırması və xalqın idarəsinin bu yolla əngəllənməsidir. AKP özündən əvvəlki hökumətləri az qala xarici işğalçıların daxilə mütəfiqləri elan edir, onların mirasını tanımaq istəmir. Keçmişin belə təftişi isə şübhəsiz, ölkənin ən azı yarısını rəqib cinaha yuvarlayıb. Doğrudur, son 40 ildə 62 hökumətə şahidlik etmiş bir cəmiyyətin halına qibtə ediləsi deyil. Hər halda, öz taleyindən uzaq salındığı üçün hazırkı konstitusyon islahatlar millətin öz həqiqi azadlığına Atatürkdən sonra ikinci dəfə qovuşması şüarları altında aparılır”.

Milli Məclisin deputatı qeyd etdi ki, yeni konstitusyanın qəbulu nəticəsində iki-başlı rəhbərliyə son qoyulacağı və prezidentin yeganə

“Azərbaycan Türkiyədə sağlam ideyaların qalib gələcəyinə əmindir”

Zahid Oruc: “16 aprel tarixi partiyaların deyil, xalqın qələbəsinə xidmət etməlidir”

güncə çevriləcəyi aksiomadır: “Məhz bu səbəbdən Ərdoğanın əleyhdarları ona qarşı əks çəkəndir. Sütunlarının qalmaqalını, hökuməti formalaşdırmaq üçün müstəsna səlahiyyətlərə heç kəsi buraxmayacağını nəzərə alıb xalqı

gözlənilən diktaturaya qarşı mübarizəyə çağırırlar. “Hayır” tərəfdarlarının Atatürk sistemindən və ənənələrindən imtina olduğunu iddia etməsi reallıqda o arqumentlərlə izah olunur ki, ötən əsrin 30-cu illərində xilafət mirasından imtina

edən Türkiyə sekulyarlığa qədəm qoyaraq qərbəşməni xarici və daxili siyasətinin başlıca kursuna çevirmişdi. Lakin indi referendum Qərbə siyasi toqquşmalar və qarşılıqlı ittihamlar şəraitində keçir, hakim partiyanın dini dövlətə daşması və panislamizm istəkləri naminə xilafət quruculuğu istəkləri gizlədib bilmir. Ona görə də Türkiyədə ötənlik silahlı hərbi çevriliş cəhdinə qarşı çıxan milyonlarla insanın içərisində 16 apreldən sonra Türkiyənin siyasi gələcəyini böyük qarşıdurma ilə görənler də həddindən artıq çoxdur. Faktiki olaraq, Ərdoğan etimad referendumuna çevrilmiş xalq səsverməsi “evət” nəticəsi ilə 17 aprele qədəm qoyarsa, Trampın qələbəsinə verilən

dünyəvi və amerikadaxili reaksiyaların eynisini də burada müşahidə etməli olacağıq. Hər bir halda Azərbaycan Türkiyəni yolayncılarını çoxdan dəf etməyi bacarmış və dərin dövlətçilik ənənələrini qoruyub saxlamış güclü bir dövlət hesab edərək, Vətənin taleyi və ay-üldüzlü bayrağın daima yüksəklərdə dalğalanması naminə sağlam ideyaların və dərin idrakın qalib gələcəyinə əmindir. Qarşı duran siyasi düşürgələri hansı adla çağırırsalar da, ən sonda vahid dövlətin bütünlüyünü və suverenliyini qoruyub-saxlamaq hər bir partiyanın, hərəkatın və şəxsin borcudur. 16 aprel tarixi partiyaların deyil, xalqın qələbəsinə xidmət etməlidir”.

□ **E.PASASOY**

Böyük Britaniya və Rusiya terror hədəfində - səbəb ilham İsmayil: “Təkə ideologiya deyil, pul naminə də çox şeyə gedirlər...”

Son yarım ayda dünyada təhlükəli terror qruplarının böyük ölkələri hədəfə aldıkları görünür. Martın son 10 günlüyündə Böyük Britaniyada, ardınca, aprelin 3-də Rusiyanın Sankt-Peterburq şəhərindəki metroda baş verən terror hadisələri onu göstərdi ki, böyük dövlətlər təhlükə mənbəyinə çevriliblər.

Özü də bu hadisələrdə əsas diqqətçəkən məqam odur ki, sanki terror təşkilatları izi azdırmaq üçün bir-biri ilə münasibətləri soyuq olan dövlətlərin mərkəzlərində faciələr törədirlər. Məsələn, Britaniya hökuməti ilə Rusiyanın münasibətləri heç də yaxşı deyil. Amma bununla belə, terror qısa zamanda hər iki dövlətin ərazisində baş verdi. Bütün bunlar bəzi müəmmalara yol açır. İstənilən halda deməyə əsas verir ki, hazırda əsas terror hədəfi olan dövlətlər Rusiya və Böyük Britaniyadır.

Təhlükəsizlik üzrə ekspert İlham İsmayilə görə, bütün terror hadisələrinin arxasında siyasət dayanır: “Burada təkə ideologiya əsas deyil. Dünya müharibələrində atom silahı daha çox çəkəndirici vasitələrdən idi. İndinin özündə də dövlətlər terrora

daha çox üstünlük verirlər. Hadisələrin arxasında ən böyük planda görünən siyasətdir. Təzyiqlərin metodlarından biri də terrorudur. İndiki halda Avropa Rusiyaya, Rusiya da Avropaya təzyiq edir. Amma onların metodları fərqlidir. İndiki halda terrorla bu iş keçmir. Əksinə, terror təşkilatının özünə hər iki tərəfdən - həm Avropadan, həm də Rusiyadan təzyiq var. Əvvəl Fransız təyyarələri İŞİD-i bombaladı, ard-arda bu ölkədə 3 dəfə terror hadisəsi baş verdi. Həmisi da böyük fəlakətlərlə nəticələndi. Avropa, Amerika Suriya məsələsində tam geri çəkiləndən sonra Rusiya və İran öne çıxır. Radikalın, İŞİD-in məhv edilməsi daha çox Rusiyanın üzərinə düşür. İŞİD-in tərkibində də Rusiyadan olan xeyli sayda insanlar var. Amma Rusi-

yanın özündə bunu törətmək ilk hədəf deyildi. Orta Asiyadan çıxan insanların həddindən artıq kasıb olması onları radikal dindarlığa meyilləndirir. Təkə ideologiya deyil, pul naminə çox şeyə gedirlər. Terror təşkilatı hazırda özünü həm Avropada, həm də Rusiyada göstərir. Amma o istisna deyil ki, dövlətlər də ictimai rəyi dəyişdirmək üçün bu tipli hadisələr törətməyə gedirlər”.

Təhlükəsizlik eksperti Peterburq terrorunun Vladimir Putin tərəfindən təşkil olunması ilə bağlı səslənən iddi-

alarla razılışdır: “İndiki şəraitdə Rusiyada Vladimir Putinin belə oyuna gedəcəyini zənn etmirəm. Çünki bu olduqca ziyanlı yoldur. Terror hər bir ölkədə baş verəndə həmin ölkənin zəifliyini göstərir, iqtidarını isə süqutuna doğru aparır. Bu gün Putinin rəqibləri deyirlər ki, qanla gələn dövlət başçısı qanla da getmək istəyir. Burada nə Rusiyanın, nə də Avropanın oyunu var. Sadəcə, terror təşkilatının qısağı var. Hansı ölkə onları məhv etmək istəyirsə, çalışsınlar ki, həmin ölkənin ərazisində terror aktları hə-

yata keçirsinlər. Ərəb kökənli terrorçular daha çox Avropada, Fransa və Almaniya kimi ölkələrdə, Şimali Qafqaz və Orta Asiyadan çıxanlar isə daha çox Rusiyada məskunlaşıblar. Həmin terrorçuların bu ölkələrdə terror hadisələri törətmələri daha asandır, nəinki hansısa ərəbin Rusiya ərazisində terror törətməsi. Əsas olan odur ki, bizdə bu hadisələr hələ ki baş vermir. Şükür etməklə yanaşı, həmişə ayıq-sayıq olmalıyıq. Şablon bir fikrimiz var ki, terrorun heç bir dövlət sığortalana bilməyib. İŞİD özünü hər hansı bir yerdə göstərə bilər. Bunlar asan olmur, uzunmüddətli hazırlıqların nəticəsində olur. Onlar heç zaman boyun qaçırmırlar ki, hər hansı bir terroru biz törətməmişik, daim öz üzərlərinə məsuliyyəti götürürlər. Həm özlərinin böyüklüklerini göstərirlər, həm də onlarla hesablaşmalarını istə-

yirlər. İŞİD prosesləri davam etdirmək istəsə də, zəiflədiyi anlardır. Tezliklə Fransada seçkilər yekunlaşan kimi İŞİD-in məhv edilməsi məsələsi gündəm olacaq. İŞİD onsuz da bütün bəşəriyyəti özünə düşməndir. Sadəcə, son günlərini yaşadıklarını görəndə daha da kəskin addımlar atırlar. “Əl-Qaida” ilə İŞİD-in apardığı siyasət fərqlidir. “Əl-Qaida” arxa plana çəkilib, nə vaxtsa bəlkə ortaya çıxacaqlar. Onlar öz qüvvələrini itirmək istəmirlər. Amma İŞİD ərazi tutur, bir yeri partlatmaq kifayətlənir. Suriyadakı münasibətlər bitmə, Bəşər Əsəd hakimiyyətdən getsə, bu məsələlər sürətlə həll olunaçaq. Burada əsas odur ki, Rusiya və Qərb arasında mövqə davası gedir. Ona görə problemin həlli uzanır. Bu proseslər “Ərəb baharı”nın davamıdır”.

□ **Cavanşir ABBASLI**

“MDB ölkələri terror hücumları üçün potensial hədəfidir” - Putin

“Demək olar ki, bütün MDB ölkələri terror hücumları üçün potensial hədəfidir”.

APA-nın “RIA Novosti”yə istinadən verdiyi məlumata görə, bunu Rusiya prezidenti Vladimir Putin MDB ölkələrinin təhlükəsizlik orqanlarının rəhbərləri ilə görüşü zamanı deyib. “Təəssüf ki, bununla bağlı vəziyyət düzəlmir. Bunun ən yaxşı təsdiqi isə bugünlərdə Sankt-Peterburqda baş verən faciəvi hadisədir. Bu şəhərdə baş verən terror hücumu zamanı insanlar ölüb, yaralananlar var”, - deyərək vurğulayıb.

Rusiya prezidenti qeyd edib ki, MDB ölkələri terrorla yanaşı başqa təhdidlərlə qarşılaşır. Onun sözlərinə görə, bura müxtəlif cinayətkarlıq, narkotik vasitələrin qeyri-qanuni dövriyyəsi, korrupsiya və xarici qüvvələrin ölkələrin daxili siyasi vəziyyətinə təsiri daxildir.

Qeyd edək ki, görüşdə Azərbaycan Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Mədət Quliyev də iştirak edib.

Vətənpərvərliyin devalvasiyası

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

"İnsan olan vatanını satar mı?
Suyun içip ekmeğini yediniz.
Dünyada vatan aziz şey var mı?
Beyler bu vatana nasıl kıydınız?"

(Nazim Hikmət)

Bir kişi küçədə gedəndə görür ölü aparırlar. Hamı kədərli sifətdə gedir, qara paltarda ağlaşırlar, ancaq ölü tabutun içində oturub siqaret çəkir, hərdən də yola tüpürür. Yolçu yaxınlaşır tabutdakı kişiyyə, deyir:

- Qardaş, bu nə haqq-hesabdır? Burda nə baş verir? Səni niyə basdırırlar, axı sən dirisən?!

Tabutdakı deyir:

- Əşi, kimin vecinədir mən diriyəm?

Bu lətifəni niyə yazdım heç özüm də bilmirəm. Mənası varmı, yoxmu, bunun da bir mənası qalmayıbdır.

Misal üçün, bir telekanalizasiya var idi, Azərbaycanda müxalifətçilər hakimiyyətin təzyiqlərindən bezib Avropa Məhkəməsinə üz tutanda həmişə bunu tənqid edərdi. Deyirdilər, gerek vətənpərvər olaq, öz ayıblarımızı həttə olsa belə, xaricə, itin-qurdun qabağına çıxartmayaq.

Əslində bu fırıldaqçılığın vətənpərvərliyi boğazdan yuxarı, beş qəpiklik idi, mən buna vətənpərvərlik adı qoymuşdum. "Pervert" - ingiliscə pozğun deməkdir. Uzun sözün qısası, ölkədə sap olmadıqları balta qalmadı, bir gün dövrən nəşə tərs döndü və həmin baltalardan biri bunların özünü dibdən kəsdi, qoydu böyrü üstündə. Telekanalizasiyanı bağladılar, üstündən nuş(İrəvan) elədilər.

Burdakı məhkəmələrdən əlac olmayandan sonra indi telekanalizasiya... Avropa Məhkəməsinə üz tutubdur, ora şikayət göndərib ki, bizi nahaq yerə bağlayıblar, arxivimizi isə heyvanat institutu ilan-çayanlara yem edir.

Bəs sizin vətənpərvərliyiniz bura qədər idimi? İndi Con, Robert, nə bilim, Anjelika Firəngistanda baxıb deyəcək ki, vay-vay, Azərbaycanda söz azadlığı pozulur, gəlin bu hakimiyyətə qarşı nəşə pis bir qərar qayıraq. Belə şey olarmı? Vətənə bunu necə rəva gördünüz? Hökumətlə dövləti nə üçün qarşıdırırsınız, hökumət gəldi-gedərdir, dövlət isə əbədidir axı?! Manat ölən kimi sizin vətənpərvərliyiniz də öldü? Ayıb deyilmi?

Vallah, hələ hökumət yaxşı adamdır bunların nazıyla oynayar. Pinoçetdən-zaddan biri olsaydı indi bu dostlarımız makarona deşiyin necə açıldığını öyrəndilər. Özü də hər deşiyi açmağa neçə İsveçrə saati sərf olduğunu test edərek.

Yazını Qubadan daimi oxucumuz Yusif Qızıllı-nın məktubu ilə bitirmək istəyirəm. Yusif bəy bu yaxınlarda ildönümünü yada saldıığımız 31 mart azərbaycanlıların soyqırımını günü ilə bağlı maraqlı bir yanaşmanı yazıb göndərmişdir. Məncə, bu faktlar xüsusən Azərbaycandakı etnoslar arasında süni düşmənçilik yaymaq istəyən erməni daşnaklarına yaxşı cavabdır: "Qız kəndi, Cək, Əlik, Haput, Yergüc qız dilli kəndlərdir, nəzərə çarpan dialekt fərqləri ilə seçilir, eyni soy-kökə malikdir. Həmin etnosların Quba və indiki Xaçmaz ərazisində çoxlu oba və kəndləri var, təxminən 45-50-ə yaxındır. Bizdə yanlış düşüncə var ki, erməni daşnaklar bolşeviklərin havadarlığı ilə, ancaq Azəri-Türk kəndlərini soyqırıma məruz qoyublar, başqa millətlərə, xalqlara, etnoslara toxunmayıblar. Bu heç də belə olmayıb, müsəlman əhlini ayrı-seçkilik etmədən faciələrə məruz qoyublar. Misal üçün, qızılların yaşadığı indiki Xaçmaz ərazisində olan Əhmədoba kəndini yandırıb yox ediblər. Təxminən 1 km aralıqda yandırılmış, Köhnə Əhmədoba kəndi deyilən ərazini yaşlı adamlar indi də xatırlayırlar. Qızılların yaşadığı Qarxanoba yandırılıb, yaşlı nəslin yaddaşında yalnız adı qalıb. Yergüc kəndində, Pirquluoba ərazisində və başqa kəndlərdə qırğınlara töredilib. Pirquluoba yaxınlığında erməni daşnakları ilə döyüşlərdə şəhid olmuş türk əsgərin mezarı bu yaxınlara qədər yaşlı nəsil tərəfindən xatırlanırdı.

Osmanlı ordusunun əsgər və zabıtları bizim bölgəmizdə canlarından keçərək indiki varlığını təmin ediblər. Bu tarixi həqiqətləri gələcək nəsillərə çatdırmaq, türk əsgər və zabıtlarının şəhid olduqları ərazilərdə adlarını əbədləşdirmək zamanın tələbidir. Xilaskarlarımıza şəhid olduqları yerlərdə qəbirüstü abidələr ucaltsaq, məktəblərə, küçələrə, parklara adlarını versək, daha yaxşı olmazmı?"

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında "nə hərbi, nə də sülh" vəziyyəti davam edir. Bu, o deməkdir ki, atəşkəs istənilən an pozula bilər. Danışqlar prosesinin dalana dirənməsini və hərbi əməliyyatlar üçün əlverişli olan yaz mövsümünün başlamasını nəzərə alsaq, müharibə təhlükəsinin hər gün artdığını söyləmək olar.

Xarici analitiklər və "beyin mərkəzləri" də bu xüsusda xəbərdarlıqlar etməkdədir.

***

"2016-cı ilin aprel hərbi eskalasiyasından bir il sonra Dağlıq Qarabağda daha kəskin qarşıdurma təhlükəsi, hər halda, qalır. Bundan sonrakı hərbi əməliyyatlar isə regiondakı humanitar situasiya üçün daha dəhşətli nəticələrə gətirə bilər". Musavat.com-un "Vestnik Kavkaza" nəşrinə istinadən verdiyi məlumata görə, bu barədə Beynəlxalq Böhran Qrupunun Avropa və Mərkəzi Asiya üzrə proqram rəhbəri Maqdalena Qrono özünün münaqişə zonasındakı son duruma həsr etdiyi analitik məqaləsində yazıb.

"Hər iki tərəfdən verilən açıqlamalar yeni təhlükəli situasiyanın mümkünlüyünə dəlalət edir. Dondurulmuş hesab edilən konflikt xüsusən də indi - Azərbaycanın və Ermənistanın daha güclü silahlı qüvvələrə malik olduğu və Rusiya ilə Türkiyə arasında hərbi anlaşmaların mövcud olduğu vaxtda yenidən alovlanma bilər", - deyərək analitik qeyd edib.

Ekspert daha sonra 2015-ci ildə Azərbaycanın silahlanmaya 3 milyard dollar xərclədiyini xatırladaraq yazır: "Bakı bunu Rusiya, Türkiyə, İsrail və Pakistandan silah alınması ilə diversifikasiya edib. Bu məbləğ həmin il Ermənistanın ümumi büdcəsinə bərabər olub. İrəvan isə Rusiyanın təqdim etdiyi qiymət və kreditlərdən istifadə etməklə rəqibə çatmağa çalışır".

Onun qənaətinə, hazırda Qarabağ nizamlaşmasına ümid tamamilə yox olub: "Əlbəttə ki, tərəflər arasında qarşılıqlı etimadın bərpa olunmasına yönəlik addımlar atılır, ancaq davamlı dialoq üçün platforma mövcud deyil. Hər iki tərəf müxtəlif səbəblərdən status-kvonu özü üçün məqbul hesab eləmir. İrəvan danışıqlar başlamazdan öncə istəyir ki, təhlükəsizlik təcili şəkildə möhkəmləndirilsin, atəşkəsə zəmanət verilsin. Bakı isə ilk addım kimi Dağlıq Qarabağ ətrafında rayonların qaytarılması da daxil, nizamlaşma prosesində ciddi irəliləyişə zəmanət istəyir. Tərəflər arasında etimadsızlığın daha da ağırlaşdığı dinamika yeni-yeni zorakılıq hallarına gətirməkdədir. Bu da öz növbəsində ciddi lokal və regional risklər vəd edir. Artıq çoxdan münaqişənin nizamlaşma mexanizmi mövcuddur - ATƏT-in Minsk Qrupu. Lakin üç həmsədr dövlətin - Rusiya, ABŞ və Fransanın dəstəklədiyi dolğun danışıqlar prosesi olmadıqca

tanın qeyri-konstruktiv mövqeyinə dünyanın diqqətini çəkib: "Həll olunmamış münaqişələr dünyada sülh və əmin-amanlığı təhdid edən əsas problemdir. Ötən əsrin sonlarında meydana çıxmış Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ problemi öl-kəmizin inkişafı yolunda əsas əngəl olaraq qalır. Ermənistan xarici havadarlarının dəstəyi ilə Azərbaycan ərazisinin 20 faizini işğal edib, etnik təmizləmə və soyqırım törədib. BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə baxmayaraq, təcavüzkar dövlət zəbt etdiyi torpaqlardan çıxmaq istəmir, hər vechlə status-kvonu uzatmağa çalışır. Ən təhlükəlisi odur ki, Ermənistan rəhbərliyi ərazi iddiası səbəbindən başlamış bu münaqişəni xristian-müsəlman qarşıdurması kimi qələmə verərək, global qarşıdurma yaratmağa səy göstərir".

***

Qafqazın ürəyinə tuşlanan böyük təhlükə - Qarabağ dünyünü kim açacaq?

Beynəlxalq Böhran Qrupundan SOS signalı: "Vəziyyət partlayış həddinə çatıb"; işğalçı Ermənistan isə konflikti dini qarşıdurma kimi qələmə verib global qarşıdurma yaratmağa çalışır - rəsmi Bakı da xəbərdarlıq etdi...

şıklar prosesi olmadıqca

konflikt Cənubi Qafqazın ürəyində ən böyük təhlükə olaraq qalacaq".

Bu arada Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin İstanbulda keçirilən XX Avrasiya İqtisadiyyat Zirvə Toplantısının iştirakçılıqlarına ünvanladığı məktubda Dağlıq Qarabağ məsələsinə də toxunulub.

"Biz bütün sahələrdə müştərək maraqlara xidmət edən təkliflər irəli sürürük, iri transmilli layihələr həyata keçiririk. Hazırda təşəbbüskarı və əsas icraçılarından olduğumuz Cənub Qaz Dəhlizi layihəsi üzrə işlər uğurla davam etdirilir. Asiya və Avropa birlişdirən Bakı-Tiflis-Qars demir yolunun inşası isə artıq yekunlaşmaq üzrədir", - deyərək məktubda qeyd edilən **Azərbaycanın dövlət başçısı Qarabağ mövzusunda bir daha işğalçı Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyinə dünyanın diqqətini çəkib:**

"Həll olunmamış münaqişələr dünyada sülh və əmin-amanlığı təhdid edən əsas problemdir. Ötən əsrin sonlarında meydana çıxmış Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ problemi öl-kəmizin inkişafı yolunda əsas əngəl olaraq qalır. Ermənistan xarici havadarlarının dəstəyi ilə Azərbaycan ərazisinin 20 faizini işğal edib, etnik təmizləmə və soyqırım törədib. BMT Təhlükəsizlik Şurasının müvafiq qətnamələrinə baxmayaraq, təcavüzkar dövlət zəbt etdiyi torpaqlardan çıxmaq istəmir, hər vechlə status-kvonu uzatmağa çalışır. Ən təhlükəlisi odur ki, Ermənistan rəhbərliyi ərazi iddiası səbəbindən başlamış bu münaqişəni xristian-müsəlman qarşıdurması kimi qələmə verərək, global qarşıdurma yaratmağa səy göstərir".

Gerçəkəndə də, əgər Güney Qafqazın "ürəyində" yer almış Qarabağ itilafı ilə bağlı birinci böyük təhlükə Beynəlxalq Böhran Qrupunun da vurğuladığı kimi, yeni müharibə riski ilə bağlıdırsa, ikinci və daha ciddi təhlükə erməni tərəfinin, İrəvanın münaqişənin konfessiyalararası qarşıdurma kimi qələmə verməyə çalışmasıdır. Şübhəsiz ki, təcavüzkar bununla ən əvvəl Azərbaycan torpaqlarına və Türkiyəyə qarşı saxta soyqırım iddialarına din pərdəsi altında haqq qazandırmaq niyyəti güdür.

Əfsus ki, əksəriyyəti xristian olan böyük dövlətlər açıq nümayiş etdirməsələr də, gizləndə Ermənistan qarşı xristian təəssübkeşliyi sərgiləyir. Hər halda, fakt odur ki, Minsk Qrupunun üç xristian həmsədr ölkəsi - Rusiya, ABŞ və Fransa ölkəmizin ərazisinin 20%-ni işğal altında saxlayan Ermənistanı bu günədək də işğalçı adlandırmayıb, əksinə, ona az qala "zərərcəkmiş" kimi baxıb yardım edirlər.

Rusiya ilə bağlı məsələ aydındır. Di gəl, beynəlxalq hüquqdan danışmaq sevən Qərb (ABŞ və Avropa) da işğalçı ölkə ilə işğalçı dilində danışmaq istəmir. Amma Gürcüstan, Ukrayna və Moldova-nın separatçı bölgələrinə münasibətdə fərqli yanaşma sərgiləyirlər, işğalçı öz adı ilə çağırırlar. Görəsən, niyə?

Aydın məsələdir ki, işğalçı ölkə beynəlxalq birlik, ələlxüsus da vasitəçi güclər tərəfindən dinc yolla ram edilməzsə, o zaman Qafqazın ürəyinə tuşlanan ən böyük təhlükəni - Qarabağ dünyünü məhz Azərbaycan əsgəri açacaq.

Son zamanlar dünyanın bir çox ölkələrində bəzi təhsil ocaqları ətrafında qəribə gərginlik yaranıb. Türkiyədə bu cür gərginlik Fətullah Gülen təhsil ocaqları ətrafında yaşanır vaxtilə. Macarıstanda isə...

Macarıstanda isə oxşar gərginlik "məxməri inqilabların" məxfi yuvası sayılan Mərkəzi Avropa Universiteti (CEU) ətrafında tuğyan edib, yavaş-yavaş öz pik nöqtəsinə yaxınlaşır. Qısaq, Macarıstan baş naziri Viktor Orban liberal qlobalistlərinin bu kadrlar emalatxanasını kəfə-kun etməyə hazırlaşır. Sözü burda verək dövrü mətbuata:

"Aprelin 4-də Macarıstanda qəbul olunmuş qanun maliyyəçi Corc Sorosun əsasını qoyduğu universiteti ölkədən çıxmağa məcbur edə bilər. Bu plan Budapeştin özündə də, xaricdə də narazılıq yaradıb.

Baş nazir Viktor Orban ötən həftə demişdi ki, Mərkəzi Avropa Universiteti (CEU) diplomların verilməsi zamanı qaydaları pozub. Universitet bu iddiaları təkzib edir.

Hökumət deyir ki, qanunun məqsədi xarici universitetlərdəki inzibati çatışmazlıqları aradan qaldırmaqdır. "Reuters" xəbər agentliyi bunu müstəqil institutlara təzyiqlərin artması kimi dəyərləndirir. Baş nazir Viktor Orban bu təhsil ocağına liberal müxalifətin qalası kimi baxır".

KIÇIK HAŞIYƏ: CEU-nun məzunları sırasında azərbay-

canlı ictimai-siyasi fəallar da var. Həbsdə olan REAL lideri İlqar Məmmədov, keçmiş siyasi məhbus Rəşadət Axundov həmin məzunlar sırasındadır (*AzadlıqRədiosu*).
***

Müasir dünya liberal qlobalizmi, öz ilk təkən, start zərbəsinə hələ 19-cu əsrdə, marksizm, sosial-demokrat hərəkatından götürüb. Ancaq son 150 ildə müxtəlif qloballaşma modellərini yaşayan bir çox dünya ölkələri axır bu cür kosmopolit nəzəriyyələrdən uzaqlaşmaq istəyirlər. Bu prosesin ilk qurbanı bolşevizm, dünya kommunist hərəkatı oldu. Öz gözlərimizlə gördük ki, kommunizmi Azərbaycan və digər ölkələrdə sağ ifrat millətçilər bir-iki ilə necə məhv etdi. Kommunizmdən sonra növbə indi gəlib çatıb bu marksist hərəkatların sosial-demokrat, liberal qanadlarına. Yeni bu gün dünyada hər cür kosmopolitizm, qlobalizm, multikulturalizm sürətlə siyasi arenanı tərk edir. Yerini millətçilərə deyil, digər qüvvələrə verir. Məsələn, yerli idarəetmə mexanizmlərini hifz edib qorumaq istəyən dövlət xadimlərinə. Belələrindən biri, ən parlağı, tanış olun, müasir

Corc Sorosun universitetinin bağlanma səbəbləri

Macarıstan liberal qlobalizmə savaş açır, yoxsa...

Corc Soros

Macarıstan baş naziri Viktor Orbandır.

Bayaq yuxarıda bu siyasi fiquru Ərdoğanla təsadüfən müqayisə etmədik. Bəli, hər iki siyasi xadim bir-birlərinə çox oxşardılar. Lakin...

Lakin bu hər iki siyasi fiqur özbaşına, təkbaşına deyildir. Bu hər iki siyasi liderin bir başqa daha mükəmməl, tunc heykəlli oxşarı da var - Rusiya prezidenti Vladimir Putin.

Məsələ belədir. Proletar beynəlmilətçili-

yindən, kommunistik qlobalizmindən 1991-ci ildə birtəhər yaxasını qurtarmış Rusiyanın sevinci çox sürmədi. Tezliklə o bu beynəlmilətçiliyin bir başqa liberal qanadıyla toqquşub, özünü əvvəlcə bir an itirdi. Gördü transmilli şirkətlər tərəfindən körüklənən liberal qloballaşma modeli, Rusiya üçün kommunizmdən də çox təhlükəlidir. Məhz bu zaman Kremldə "yerli dövlət idarəetmə mexanizmlərinin" son müdafiəçiləri Putini siyasi arena-ya çıxartdılar. Ona tapşırıdılar

gəlləməkdir", - nazir Zoltan Balog bunu xüsusi olaraq vurğulayıb.

Deməzdim Azərbaycan bu tarixi ideoloji prosesə indi hələ hazır deyil. Ölkəmizdə liberal qlobalizmə qarşı oxşar müqaviməti vaxtilə Prezident Administrasiyasının rəhbəri akademik Ramiz Mehdiyev özünün bir çox elmi-publisistik araşdırmalarında sərgiləyib. Yeni Macarıstanda, Türkiyədə, Rusiyada cərəyan edən "suveren demokratiya" prosesi bizdə hələ on il öncə proqnozlaşdırılaraq elmi araşdırmaların mövzusunə çevrilib. Dövlət idarəetmə qurumlarında, müxtəlif institutlarda diskussiyalara, mübahisələrə səbəb olub. Prezident İlham Əliyevin baş siyasi kursuna çevrilib həttə.

Yeni Macarıstanda, Türkiyədə baş verən cari siyasi proseslər oxşar dramatik şəkildə vaxtilə Azərbaycanda da yaşanıb.

İndi bu prosesin bütün ağrılarını, dramatik şahmat gedişlərini Macarıstan, Türkiyə və Rusiya siyasi həyatı yaşayır.

Biz bu sahədəki öz təcrübəmizi onlarla bölüşməyə tam hazırıq.

□ Həmid HERİSÇİ

Müxalifətdən ÜAK-ın bağlanması təhlükəsinə reaksiya

Pənah Hüseyn: "Əgər ÜAK Azərbaycanın maraq və mənafeləri üçün çalışırsa, onun ciddi şəkildə müdafiə olunması zəruridir"

Rusiya Ədliyyə Nazirliyinin azərbaycanlıların böyük diaspora təşkilatlarından biri olan Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin (ÜAK) dövlət qeydiyyatının ləğvi üçün Ali Məhkəməyə müraciət etməsi bu qurumun fəaliyyətinə son qoyulması təhlükəsinin olduğundan xəbər verir. Azərbaycanın Diaspora Komitəsi, ayrı-ayrı deputatlar, siyasi ekspertlər məsələyə münasibətlərini, narahatlıqlarını və təkliflərini ortaya qoyublar. Müxalifət düşərgəsinin ÜAK məsələsində mövqeyini də öyrənmək qərarına gəldik.

Azərbaycan Xalq Partiyasının sədri Pənah Hüseyn ÜAK-ın fəaliyyəti ilə elə də yaxından tanış olmadığını, ona görə də hansısa konkret fikirlər söyləməyə çətinlik çəkdiyini bildirdi: "Rusiyada azərbaycanlıların ÜAK-dan başqa da müxtəlif təşkilatları mövcuddur. Təşkilatla bağlı həm Rusiyanın qanunları, həm beynəlxalq hüquqa uyğun şəkildə ədalətli həll edil-

məsi məqsədəuyğun olar. Əgər ÜAK Azərbaycanın maraq və mənafeləri üçün çalışırsa, əlbəttə, onun ciddi şəkildə müdafiə olunması zəruridir. Ümumiyyətlə, bizim soydaşlarımızın müdafiəsi ilə bağlı Azərbaycanın qanunu var. Təbii ki, soydaşlarımızın hüquqları onların vətəndaşı olduqları ölkələrin qanunları çərçivəsində həyata keçirilməlidir".

ADP sədri Sərdar Cəlalov isə bildirdi ki, Azərbaycan müxalifəti ilə ÜAK-ın arasında əlaqə olmadığı üçün onun mövcudluğu onları bir o qədər də maraqlandırmır: "O ki qaldı dövlətçiliyimiz baxımından o cür qurumların olmasının vacibliyi məsələsinə, mən düşünürəm ki, ÜAK Azərbaycanın dövlətçiliyinin, maraqlarının qorunması ilə bağlı hansısa ciddi işlər görüb. Rusiyadakı diaspora təşkilatlarının bir çoxu dolayısı ilə Rusiyanın əlində Azərbaycana təsir mexanizmidir ki, lazım olanda Moskva "filan diaspora təşkilatınızı bağlayacaq" şəkildə təzyiq göstərir, Azərbaycanı bununla təhdid edir. ÜAK da

mənə elə gəlir ki, daha çox Rusiyanın siyasətinə xidmət edir, nəinki Azərbaycanın. Biz bu günə qədər ÜAK-dan Azərbaycan cəmiyyətinə, dövlətinə bağlı hər hansı ciddi dəstək görməmişik. Dağlıq Qarabağ məsələsi ilə bağlı o təşkilatın nə zamansa Rusiyada bir mitinq keçirdiyinin şahidi olmamışıq. Dağlıq Qarabağdakı separatçı rejimin başçısı gedir Moskvada görüşlər keçirir, separatçı rejim həttə KVN komandası yaradıb Moskvaya yarışa göndərir. ÜAK-ın bütün bu kimi məsələlərə etiraz olaraq Moskvada hansısa bir mitinq təşkil etdiyini görməmişik. Azərbaycanın ən böyük problemi, ümummilli məsələsi olan məsələdə öz sözünü ciddi şəkildə demirsə, deyə bilmirsə, bunun nəyi diaspora oldu? Bu cür təşkilatların yaradılmasına zamanında Bakıdan dəstək ona görə olub ki, belə məsələlərdə aktivlik göstərsinlər, iş aparsınlar. Lakin biz bu aktivliyi onlardan görmürük. Ona görə də hesab edirəm ki, passiv təşkilatların buradan can-fə-

şanlıqla müdafiə edilməsinə, bundan ötrü dövlətin xüsusi çaba göstərməsinə ehtiyac yoxdur".

AMİP-in beynəlxalq əlaqələr katibi Elşən Mustafayev isə bildirdi ki, Ümumrusiya Azərbaycanlıları Konqresinin bağlanması ilə bağlı yayılan məlumatlar çox narahat edici xəbərdir: "Doğrudur, bu məsələ elə də asan deyil. Rusiya Ədliyyə Nazirliyi hələ elə bir qərar qəbul etməyib və bunu edəcəyini də konkret söyləməyib. Hər hansı texniki problemlərin olduğu söylənilir. Amma məsələnin özünün gündəliyə çıxması heç də baş verə biləcək yaxşı hadisələrdən xəbər vermir. Həssas edirəm ki, Azərbaycan bu məsələyə ehtiyatla yanaşaraq oradakı diaspora nümayəndələrimizə Rusiya qanunlarının yol verdiyi həddə

dəstək verməlidir. Bilirsiniz ki ÜAK bir diaspora təşkilatıdır və adətən dünyada belə təşkilatlar həmin dövlətlərin öz vətəndaşlarından ibarət xalqların, millətlərin nümayəndələrindən formalaşır. Mədəni, etnik kimliklərini, adət-ənənələrini saxlamaq, şəkəlləşmək, nəticə olaraq vətəndaşı olduqları dövlətin siyasi, ictimai, iqtisadi həyatında iştirak etmək imkanlarını genişləndirmək üçün bu çox yaxşı vasitədir. İndiki məqamda da əgər ehtiyac olarsa, məsələyə yalnız dövlət başçısı səviyyəsində, o da qeyri-rəsmi şəkildə müdaxilə edilməlidir. Ümid edirəm ki, yaranan bu problem öz həllini tapacaq. Çünki Rusiya ərazisində yaşayan ən çoxsaylı millətlərdən birinin böyük bir diaspor təşkilatını bağlamaqda maraqlı olmayacaq".

□ Etibar SEYİDAĞA

Ürək deşən suallar...

Hüseyinbəla SƏLİMOV

Ermenistandakı son parlament seçkilərinin nəticələrinə bizdə çox ziddiyyətli münasibət oldu. Doğrusu, mən bunu bir az başa düşmədim. Əgər Ermənistanda da demokratiyanın olmadığını deyirsən, onda hakim partiyanın seçkini udmasını niyə təəccüblə qarşılamalıyıq?...

Digər tərəfdən isə... Yox, əvvəl gerek kiçik bir giriş edim. Cəmi azərbaycanlılar kimi mən də belə hesab edirəm ki, Ermənistan dünyanın ən axmaq dövlətlərindən biridir. Buna sözüüm yoxdur.

Amma suallar vardır ki, onlar mənəm də üreyimi deşir. Bilirsiniz, söhbət nədən gedir?

Bəzi "şərhiçilərin Ermənistandakı vəziyyətlə bağlı "yozum"larını eşidəndə, onların düşmən ölkədə demokratiyanın heç olmaması haqda gileylərini dinləyəndə ixtiyarsız olaraq üreyimdən bir istek keçdi: kaş, biz öz ölkəmizdə də demokratiya və seçki məsələlərinə bu qədər diqqətli və tələbkar olaydıq! İnanın, belə olsaydı, Qarabağı da uzağı beş-üç ilə geri qaytarardıq.

Bəlkə də mənə izafi tələbkarlıqda qınayacaqlar. Amma otuz ildir ki, yazı işi ilə məşğul olmuşam və hər dəfə də heqiqəti yazmağa çalışmışam. İndi durub nə edim? Mən də başqalarından özümüzdə olmayan və uzun illər həsrətini çəkdiyimiz məsələni - demokratiyanı tələb etdimmi?..

Ermənistandakı seçkilərlə bağlı çoxlu iradlar səslənəcəkdir. Amma görün, hiyləgər ermənilər bu dəfə də nə etdilər? Hakim partiya bəzi ölkələrdəki kimi 99 faizlə "qələbə" çalması, cəmi 49 faizlə razılaşırlar, buna qane oldular.

Həm də mənəm üreyimi daha bir sual deşir. Məsələ bundadır ki, Ermənistanda ən azı on deputat heqiqətdən seçildi. Bəs biz 125 nəfər deputatımızdan neçəsinin heqiqətdən, bütün demokratik tələblərə uyğun seçildiyini deyə bilərik? Məsələ də bundadır ki, deyə bilmirik və belə suallardan söz düşəndə ən yaxşı halda özümüzü eşitməzliyə vururuq. O səbəbdən bir söz başqalarından deyəndə, heç olmasa, yarım söz də öz vəziyyətimizdən deyək...

Qərəz, özümüzlə elə aparmayaq ki, guya dünyanın ən xoşbəxt ölkələrindən və yaxud da cəmiyyətlərindən. Bunu deməyə, yeri gəldi-gəlmədi, üyüdüb tökməyə ehtiyac yox. Onsuz da hər şey göz önündədir.

Əslində ermənilər kimi biz də bəxtsiz xalqıq və ermənilərdən fərqi bir az ondadır ki, azacıq mədəmiz toxdur. Ürəklərimiz isə bom-boşdur. Ümitsizlikdən bilmirik ki, nə edək? Üreyimizi deşən suallara durub kimi ortağ edək?..

O ki qaldı ermənilərə, elə əvvəldən bildirdim ki, Dağlıq Qarabağda güzəştə və sülhə çağıranlar parlamentdən kənar qalacaq. Hətta onlar parlamentə seçkiləri udsaydılar belə yenə nəse olacaqdı. Məsələn, bir neçə illər bundan əvvəl olduğu kimi yeni seçilmiş parlamenti gülləbaran edəcəkdilər. Və yaxud da buna bənzər başqa nəse olacaqdı...

Bunları ona görə deyirəm ki, "xalqın əvəzinə danışan kriminal və ya mafioz elementlər" haqda nağılları bir tərəfə atmaq lazımdır. Ermənilər heç də Rusiyanın "passiv geosiyasi alət"ləri deyil, necə deyirlər, özləri də "az aşın duzu" deyillər. Ona görə də mən heqiqətdən inanıram ki, bu gün Ermənistanda sülhdən və güzəştdən danışanlar elə heqiqətdən də öz cəmiyyətlərində ciddi dəstəyə malik deyillər. Əgər əksi olsaydı mən buna hamıdan çox sevinərdim. Amma düşünürəm ki, belə deyildir və bir daha deyirəm ki, ermənilər "az aşın duzu" deyillər, ruslarda bir varsa, bu ermənilərdə lap iki var...

O biri tərəfdən də düşünürəm ki, ermənilərə S.Sərkisyan kimi bir prezident lazımdır. Əgər Sarkisyan heqiqətdən də pis prezidentdirsə və ölkə heqiqətdən də girdabdadırsa, bir gün bütünlüklə çökəcək və həmin vaxt Ermənistanda axır ki, böyük, özü də heqiqətdən böyük sosial-siyasi partlayış olacaq. Bax, o halda nəse dəyişə bilər. Çünki Ermənistanda bir gün, daha doğrusu, gələcəkdə hakimiyyətə gələn heç bir siyasi qüvvə hazırki hakim siyasi klan qədər şovinizist, millətçi ola bilməyəcək. Bu gün Ermənistanı heqiqətdən də müharibə partiyası idarə edir.

Onlar ölkəni tamam çökdürəndən sonra hakimiyyətə gələcək qüvvə daha Koçaryan-Sarkisyan klanı qədər şovinizist və müharibə tərəfdarı ola bilməz. Böyük ehtimalla mənə behs etdiyim sülh partiyasının hələ vaxtı gəlməyib, görünür, Ermənistan hələ bir az da çökməlidir...

Bizə gəldikdə isə, gəlin özümüzdə də diqqətli olaq. Ən azı öz vaxtımızı hədəf keçirməyək. Tək hakimiyyət kimi deyil, həm də millət, cəmiyyət kimi güclənək...

Min illərdir türklərin yaşadığı və türk torpağı olan Kerkükün Şimali İraqdakı kürd hökuməti tərəfindən hüquqi cəhətdən zəbt edilməsi istiqamətində atdığı addımlar Ankaranı hərəkatə gətirib. Məlum olduğu kimi, Kerkük əyalət mərkəzindəki dövlət binasına İraqın şimalındakı kürd muxtariyyətinin rəmzi sancılıb. Bu işə yerli türkmən və ərəblərin etirazına səbəb olub.

Ankaradan Kerkükü xilas anonsu: qardaş ölkə

türkmənləri kürd əsarətindən xilas edə biləcəkmizi?

BMT də bu məsələdə türkmənlərin yanındadır; Türkiyə Şimali İraqa ordu yeri də bilər; **Qafar Çaxmaqlı**: "Ankara baş verənlərə seyrci qalmayacaq"

Bunun ardınca əyalət məclisində Kerkükdə bu rəmzin asılması və bölgənin muxtariyyətinin tərkibinə qatılması haqqında referendumun keçirilməsi barədə qərar qəbul edilib. Lakin bu dəfə də Məclisin məsələ ilə bağlı iclasında türkmən və ərəb deputatlar iştirak etməyiblər. Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan isə Zonquldaqdakı açılış törenindəki çıxışında açıq mətnlə bildiri ki, İraqın dövlət bayrağından başqa ikinci bir bayrağın Kerkükdə asılması qətiyyətlə qəbul edilməzdir. "Bayrağın sahibləri onu bilsinlər ki, bölücülük edirlər. İraq Regional Kürd Bölgəsinin rəhbərliyinə səslənirəm: bu səhvədən bir an əvvəl qayıdın. Bayrağınızı dərhal endirin" - Türkiyə prezidenti xəbərdarlıq edib.

Ərdoğan bayraq oyunu **nun Türkiyəni bölgədə sıxışdırmaq siyasətinin tərkib hissəsi olduğunu da vurğulayıb**: "İraqda Sincar, Telafer və Kerkükü yeni təxribat kimi bizə qarşı qururlar. Onları da başlarına keçirəcəyik. "Kerkük kürddür" cəfəngiyyatını heç vaxt qəbul etmirik. Bunun cəzası ağırdır. Kerkük orada yaşayan türkməni, ərəbi, kürdü ilə hamınıdır. "Bizimdir" deyərək belə bir iddianın içərisinə girməyin". (Turkistan.info)

Eyni gündə Türkiyənin xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlunun səsləndirdiyi xəbərdarlıqlar da ümidvericidir və Kerküklə bağlı hər şeyin itirilmədiyini deyənlərin haqsız olduğunu düşünməyə əsas yaradır. "Kerkükdə referendumun keçirilməsi tələbi indiki həssas mərhələdə İraqın gələcəyinin təhlükəyə atılması deməkdir" - türk nazir Kerkük əyalət məclisinin referendum keçirilməsi ilə bağlı açıqlamasına reaksiyasında belə deyib. Bu arada İraq Türkmən Cəbhəsinin lideri Ərşad Salehi də "bu iddiadan dərhal əl çəkin, əks təqdirdə, hər şeyi itirərsiniz" xəbərdarlığını edib.

Deputat Fazıl Mustafanın **"Yeni Üsəvat" a dediğine görə, acınacaqlı bir durumdur ki, artıq Kerkükün harayına Türk dünyasından kiminse çatması mümkün deyil**: "Bir tərəfdən kürdlər, digər tərəfdən irançı İraq hökuməti, qarşından da anormal İŞİD gücləri türkmənlərin mövcudluğunu

mövzudur".

Ankaranın türkmənləri kürd əsarətindən xilas etmək üçün hərbi əməliyyat həyata keçirməsi zərurəti barədə də fikirlər var. Hesab olunur ki, Türkiyə Kerkük və digər türkmən bölgələrinin xilas

Bu məqsədin reallaşdırılması üçün indidən Kerkükü də kürd şəhəri elan etmək istəyirlər".

Q.Çaxmaqlının fikrincə, bu planı hazırlayanlar da bilirlər ki, Türkiyə baş verənlərə seyrci qalmayacaq: "Mən bu olay baş verərkən İraqda ya-

Qafar Çaxmaqlı

üçün ordusunu işə qatmalıdır. Q.Çaxmaqlı da bildirdi ki, bu gün Türkiyədə daha radikal addımlar atılmasını və bu əraziləri dərhal öz nəzarəti altına almasını istəyən adamlar var və onlar bəzi məsələlərdə haqlı görünürlər: "Zaman içərisində əhalinin çox hissəsi türkmənlərdən ibarət olan bu bölgələrdə indi türkmənlər ərəb və kürdlərdən sonra üçüncü sıraya keçib, azlıq halına gətirilə bilər. Amma bu, o demək deyil ki, onların milli müqəddəratını təyinetmə haqqı yoxdur. Şübhəsiz ki, İraqın türkmən təşkilatları, əsasən də İraq Türkmən Cəbhəsi milli haqq və hüquqlar uğrunda lazımı mücadiləni verirlər. Məsələ burasındadır ki, Bərzani və onun kimi xarici qüvvələrə xidmət edən digər kürd təşkilatları Türkiyəni düşünülmüş şəkildə daha çox olayın içine daxil etmək tapşırığını alıb və bu da həmin təxribatçı məqsədlərin reallaşdırılması planlarından biridir".

Ekspertə görə, Kerkükdə referendum keçirilməsi fikri də xarici güclərin məkrli məqsədlərindən irəli gəlir: "Əgər burada referendum baş tutarsa, onun nəticələri əvvəldən bellidir. Kerkükü bir daha köçə zorlamaqla bu balansız olmalarını yeyrinə dəyişdirmək istəyirlər. Plan bellidir: İraq, Suriya, Türkiyə və İran kürdlərinə imkan daxilində muxtariyyət vermək və tədricən onları tanımaqla gələcəkdə bu bölgədə bir "Kürdüstan" dövləti qurmaq!

şayan dostum Ahmet Fərman Çələbi ilə əlaqə saxladım. Kürdlərin burada heç nəyə nail olmayacağını bildiren Ahmet hoca dedi ki, türkmənlərin milli iradəsinə heç bir qüvvə qıra bilməz. Kerkük valisi, milliyətcə kürd olan Nəcəddin Kərimin dövlət idarələrinə kürd bayrağı asmaqla yazısından xəbər tutan kimi, xalq bir nəfər kimi ayağa qalxıb və o əski parçasını çıxarıb binalara türkmən bayrağı sancdı. Bundan sonra başqa bir xain hərəket olarsa, onun da cavabı veriləcək. Amma onlara dəstək verilməsini çox istəyirlər. Yalnız Türkiyənin siyasi dəstəyi kifayət etmir. Kökən etibarini deyəndə İraq Kürdüstan Regional Hökumətinin (İKRH) bayrağının asılması ilə bağlı bildirilib ki, "İraqın Kerkük şəhərində bütün dövlət qurumlarına İKRH-nin bayrağının asılması narahatçılıq yaradır". Deyilir ki, İraq Konstitusiyasına əsasən, Kerkük İraqın mərkəzi hökumətinin səlahiyyəti çərçivəsinə daxildir və orada İraq bayrağından başqa heç bir bayraq asılmamalıdır. Bu işə türkmənlərin mövqeyini gücləndirir və Türkiyəyə Bağdadla razılaşma əsasında hərəkatə keçmək şansı yaradır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistanda total saxtakarlıq şəraitində keçirilən parlament seçkiləri nəticəsində Qarabağda güzəştli sülh istəyən qüvvələrin müharibə tərəfdarlarına, daha doğrusu, "status-kvo"nun qalmasına üstünlük verən Serj Sərkisyanın hakim partiyası və onun əlalçısı olan qüvvələrə uzudurulması ətrafında müzakirələr davam edir.

Təsəvvür edin ki, 2016-cı ilin "aprel müharibəsi"ndən sonra keçmiş prezident Levon Ter Petrosyanın ayağına gedib evində ondan məsləhətlər istəyən Serj Sərkisyan sələfini olduqca biabırçı nəticə ilə uzudurdu. Güman etmək olar ki, burada heç də Sərkisyanın iradəsi rol oynamayıb. "Bu seçkinin qalibi Rusiyadır" deyənlərin arqumentlərində kifayət qədər həqiqət payı var. Seçkidən yarım ay əvvəl Moskvaya təlimatlandırılmağa getmiş S.Sərkisyan sözsüz ki, sonda "ağası"nın istəklərinə uyğun davranmalı idi. Ötən ilin aprelindən Rusiyanın müəyyən təşəbbüsləri, rus rəsmilərinin səfər və bəyanatları oldu. Lakin baş nazir Dmitri Medvedyevin münaqişəni dondurmaq zərurəti haqda dedikləri də unudulmayıb. Moskvanın Ermənistanla "İsgəndər" hədiyyəsinin ardınca erməni parlamentinin müharibə tərəfdarları olanlardan formalaşdırılması da son nəticədə "status-kvo"nun uzanmasına xidmət edəcək.

Politoloq Qabil Hüseynliyə görə, Sərkisyan yəqin ki, baş nazir olacaq və bundan sonra Rusiyaya daha sədəqətlə qulluq etmək məcburiyyətində qalacaq. "Moskvanın İrəvan üzərindəki təsiri sürətlə artacaq. Bir sözlə, eger Ermənistan indiyə qədər Rusiyanın forpostu adlandırılırdısa, bundan sonra kiçik bir quberniyası kimi fəaliyyət göstərəcək. Bütün məsələlər birbaşa Kremldən idarə olunacaq".

Reallıq budur ki, Ermənistan əhalisi və Qarabağ ermənilərini növbəti fəlakətlərdən xilas üçün təcili güzəştlərə çağıran Ter-Petrosyan, hətta bənzər açıqlamalarla müəyyən müddətdə səhnədə görünən sabiq müdafiə naziri Seyran Ohanyanın nə özü, nə adamları parlament kəndərindən içəri buraxılmadı.

"Ohanyan-Raffi-Oskanyan" blokunun seçiqabağı qərgahının rəhbəri Armen Mar-

tirosyan da təsdiqləyib ki, hazırda ölkədə nə dövlət maraqlarını müdafiə edən, nə Dağlıq Qarabağ məsələsində irəliləyişə nail ola, nə də iqtisadi sahədə islahatla həyata keçirə biləcək qanunsuz formalaşmış hakimiyyət var. Bundan əvvəl sabiq prezident Levon Ter-Petrosyan da Qarabağda baş verə biləcək növbəti faciələrin yeni parlamentin üzvlərinin vicdanına yazılacağını demişdi. Ter-Petrosyanın ölkəsindəki İctimai Televiziya müəssisəsində səsləndirdiyi bir sıra etirazları, israrlı təklifləri, həmçinin razılaşmaların olması barədə səsləndirdiyi fikirlərə birmənalı qarşılanmır.

Politoloq Elçin Mirzəbəyli "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, aprel döyüşlərindən sonra bu, Ermənistanın sabiq prezidenti Levon Ter-Petrosyanın diqqətçəkən ikinci müsahibəsidir: "Lakin bu və öncəki müsahibələrdə yer alan fikirləri dəyərləndirən zaman nəzərə almaq lazımdır ki, Ter-Petrosyan Azərbaycan torpaqlarının işğalına rəhbərlik edib, o, öz xalqının maraqlarından çıxış edir və eyni zamanda bir siyasətçi kimi Ermənistan cəmiyyətinə nəyi demək mümkün və lazım olduğunu yaxşı bilir. Başqa sözlə, Levon Ter-Petrosyan düşmən ölkənin təmsilçisidir, erməni millətçisidir. Bu baxımdan, onun fikirlərini süzgəcdən keçirib dəyərləndirmək lazımdır".

Ekspertin fikrinə, Ter-Petrosyanın razılaşdırılmamış 2-3 məsələ qaldığını söyləməsi yeni və sensasiyalı bir məsələ deyil: "Bunu Lavrov da bir müddət öncə demişdi. Amerikalı həmsədr də İrəvanda keçirdiyi mətbuat konfransında oxşar fikirləri dilə gətirdi və əsasən 3 məsələnin razılaşdırılmadığını dedi". **E.Mirzəbəyli vurğuladı ki, eger Ter-Petrosyan bu 3 məsələ haqqında məlumatlıdırsa, deməli, bu məsələlər onun iddia etdiyi kimi sirr deyil:** "Əks təqdirdə, o, bu məsələlər haqqında məlumatlı olmazdı. Ehti-

Qarabağ

Levon Ter-Petrosyanı devirdi. Əslində bu hadisələrə bir daha qayıtdıqda Levon Ter-Petrosyanın hakimiyyətini müqavimət göstərmədən separatçılara təhvil verdiyi görüntüsü yaranır. İkincisi, ötən ilin aprel döyüşlərindən sonra daha iki şübhəli hadisə baş verdi. 4 günlük müharibədən sonra Serj Sərkisyan Levon Ter-Petrosyanla, özü də onun evində görüşməyə ehtiyac duydu. İndiyənə qədər bu görüşün mahiyyəti və müzakirə edilən məsələlər barədə məlumat yoxdur. Digər şübhəli məqam bu görüşdən sonra Levon Ter-Petrosyanın Xankəndinə gəlişi idi. Bu gəlişin də məqsədi aydın olmadı".

Siyasi təhlilçi qeyd etdi ki, əslinə qalsa, Ter-Petrosyan kimi müxalif fiqur Serj Sərkisyanə sərf edir: "Levon Ter-Pet-

Azərbaycan Ter-Petrosyanın "işğal" etirafından faydalana bilər

Keçmiş prezidentin açıqlamaları BMT qətnamələrinin gündəmə gətirilməsi, işğalçıya qarşı sanksiyalarla bağlı hərəkətə keçmək üçün fürsət yaradıb; ekspertlər son durumu dəyərləndirirlər...

mal etmək olar ki, bu məsələlər erməni qoşunlarını Azərbaycan torpaqlarından çıxarmaqdan əvvəlki tərkib boyun qaçıracaq. Çarukyan və "Yelk" blokunun digər sivil siyasi təşkilatları üstələməsi göstərdi ki, rəsmi İrəvan pərdəarxası saxta təşkilatlarla koalisiya yaratmaqla idarəçilik alətlərini əldən verməməyə çalışır. Lakin bu minvalla ölkədə həyat tərzi düzəlməyib. Odur ki, digər partiyaların bir çıxış yolu qalır - geniş koalisiya yaradıb hakimiyyətə yiyələnmiş Sərkisyanə güc gəlmək".

Politoloq axar.az-a bildirdi ki, eger Ter-Petrosyan və onun müttəfiqləri hakimiyyətə gələ bilsələr, onda Qarabağ məsələsində də kompromisler ruhu formalaşsın deyir. "Eger Sərkisyan bundan sonra da Qarabağdan qoşunlarını çıxarmasa, onda Azərbaycanın gücü ilə üz-üzə qalacaq. Hərbi məğlubiyyət isə dərhal Ermənistan siyasi hakimiyyətini iflasa uğradacaq".

Politoloq Hikmət Hacızadə də əməkdaşımızla söhbətində Qarabağla bağlı dəyişiklikləri istisna etdi: "Əvvəlki siyasət davam edəcək, mənasız danışıqlar aparılacaq, cəbhədən də ənənəvi gərginlik xəbərləri gələcək". **H.Hacızadə "müharibə tərəfdarları qələbə çaldı" yanışmasına zəruri düzəliş etdi:** "Rusiya tərəfdarları qələbə çaldı. Hər şeyi Rusiya həll edir. Rusun da münasibəti dəyişməyib. Azərbaycanı qamarlamaq istəyir".

zərurətindən danışıq. Ondən başqa, Ermənistanda heç bir siyasətçi "Dağlıq Qarabağ etirafındakı rayonları boşaltmaq məcburiyyətində deyil, ora bizə aid deyil" fikrini səsləndirmir. İkincisi, Levon Ter-Petrosyan "Madrid planı"nda göstərilən "aralıq statusu" dəstəkləyir". Bu fikirlər "Atlas" Araşdırma Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğluna məxsusdur.

Qəzetimizə açıqlamasında o bildirdi ki, Azərbaycan da bütün qüsurlarına rağmen, Dağlıq Qarabağ üçün "aralıq statusu" modelini müzakirə etməyə hazırdır. Serj Sərkisyan isə "aralıq statusu" yaxın buraxılmaz və başlıca tələbi belədir ki, razılaşmada Dağlıq Qarabağda yekun statusu müəyyənləşdirəcək referendum tarixi yer almaldır. Ekspert qeyd etdi ki, Azərbaycan buna heç zaman razılaşmayacaq. "Bu baxımdan, Levon Ter-Petrosyanın mövqeyi nisbətən Azərbaycanın mövqeyi ilə səsleşir" deyən E.Şahinoğlu mühüm bir məqama diqqət çəkdi: "Bütün bunlara baxmayaraq, şəxsən mənəm Levon Ter-Petrosyanla bağlı müəyyən şübhələrim var. Birincisi, Levon Ter-Petrosyanın bəyənmediyi prezident Serj Sərkisyanın hakimiyyətə vaxtına elə özü gətirib. Sərkisyan Dağlıq Qarabağda başkəsən idi, soyqırımlar törədir, torpaqlar işğal edirdi. Levon Ter-Petrosyan prezident olduğu illərdə Sərkisyanı İrəvana gətirərək, onu milli təhlükəsizlik və daxili işlər naziri təyin etdi. Ardınca digər separatçı Robert Köçəryanı İrəvana gətizdirərək onu baş nazir təyin etdi. Bir az sonra Sərkisyan-Köçəryan cütlüyü

rosyan yaşlanıb və hakimiyyətə ciddi iddiasını ortaya qoya bilmir. O, lideri olduğu Milli Konqresi parlamentə keçirdi bilmədi, üstəlik, saxtakarlıqlarla müşahidə edilən seçkinin nəticələrini tanıdı. Bundan yaxşı Sərkisyan üçün nə ola bilər?"

Politoloq görə, bütün hallarda qarşımızda yene köhnə hakimiyyətdir, Sərkisyanla danışıqlar nəticə verməyəcək. "Ona ancaq cəbhə bölgəsində təzyiq etmək lazımdır. Əlbəttə, bu halda bizim də itkilərimiz olacaq, ancaq Ermənistanın canlı itkisi bu ölkəni daha çox təlatümdə saxlayacaq. İtkilərimiz boş getməməlidir. Apreldə olduğu kimi, yene bir neçə strateji yüksəkliyi və kəndi azad etməyimiz Sərkisyanın mövqələrini laxladacaq"-E.Şahinoğlu əlavə etdi.

Ter-Petrosyanla S.Sərkisyan Qarabağ ətrafında hansısa oyun da qura bilər. Mümkündür ki, bu oyunun konturları ehtiyatlı olaraq 10 aprelində eks-prezidentin evində cızılıb. Amma istənilən halda onun "beynəlxalq birlik bunu "işğal" adlandırır" deməsi və Azərbaycan ərazilərinin Ermənistan tərəfindən, ehtiyatlı olaraq zəbt edildiyini etiraf etməsi Bakıya BMT Təhlükəsizlik Şurasının 4 qətnaməsinin həlli ilə bağlı hərəkətə keçmək üçün növbəti şans verir. 1991-1998-ci illərdə Ermənistan rəhbərlik etmiş şəxs "bəli, Azərbaycan əraziləri mənim prezidentliyim dövründə Ermənistan tərəfindən işğal olunub" etirafını edib. Bundan sonra beynəlxalq birliyin Ermənistanı işğalçı dövlət kimi tanıyıb, ona sanksiyalar tətbiq etməsi üçün heç bir bəhanə qalmayıb.

Səudiyyə Ərəbistanında rəsmi səfərdə olan Azərbaycanın müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov krallığın vəliəhdinin varisi, Nazirlər Şurası sədrinin müavini, müdafiə naziri şahzadə Məhəmməd bin Salmanla görüşüb.

Müdafiə Nazirliyindən bildirilib ki, görüşdə ölkələrimiz arasında hərbi, hərbi-texniki əməkdaşlıq, regional təhlükəsizlik və qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələlər müzakirə olunub.

Müdafiə naziri Səudiyyə Ərəbistanına səfəri çərçivəsində bu ölkədə fəaliyyət göstərən İslam Hərbi Koalisiyası Mərkəzində də olub.

Azərbaycan nümayəndə heyəti global terrorizmə qarşı mübarizəni əlaqələndirən mərkəzlə tanış olub və qurumun fəaliyyəti barədə ətraflı məlumatlandırılıb.

Qeyd edək ki, Səudiyyə Ərəbistanı işğalçı Ermənistanla diplomatik əlaqə qurmayan dörd müsəlman (digər üç ölkə Türkiyə, Pakistan və Özbəkistandır) ölkəsindən biridir. Böyük investisiya imkanları və geostrateji mövqeyi ilə seçilən Səudiyyə Ərəbistanı Ərəbistan yarımadasının ən inkişaf etmiş və ən güclü ölkələrindən biridir. Bu ölkənin coğrafi mövqeyi strateji baxımdan üç qitənin-Avropa, Afrika və Asiya-nın kəsişməsində yerləşdiyi üçün çox böyük əhəmiyyət daşıyır. Səudiyyə Ərəbistanı dedikdə böyük maliyyə imkanlarına sahib olan ölkə yada düşür. Lakin onlar texnologiya və digər bu kimi sahələr üzrə heç də zəngin deyillər. Orta Şərqdə üç əhəmiyyətli güc mərkəzi varsa, onlardan biri Səudiyyə Ərəbistanıdır. Xüsusilə İslam üzərindən

aparılan debatlarla və ya münaqişələrdə bu ölkəni lider saymaq olar.

Eyni zamanda nüfuzlu regional dövlət kimi onun siyasəti, demək olar ki, bütün ətraf qonşuların və körfəz ölkələrinin siyasətinə xeyli dərəcədə təsir göstərir. Azərbaycanla münasibətlərə Səudiyyədə xüsusi əhəmiyyət verilir.

Bəs Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycan üçün hansı siyasəti, hərbi əhəmiyyəti var? Bu ölkənin müdafiə-sənayesi və hərbi qüdrəti Azərbaycan üçün əhəmiyyət kəsb edəcək səviyyədə yüksəkdimi?

Ekspert Şahin Cəfəri "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, müdafiə naziri Zakir Həsənovun səfərini sırf hərbi nöqtəyi-nəzərdən qiymətləndirmək doğru olmaz: "Məncə, sırf hərbi əməkdaşlıq sahəsində tərəflərin əldə edə biləcəyi faydalar o qədər də çox deyil. Amma hərbi-texniki əməkdaşlıq sahəsində əlaqələrin inkişafının müəyyən perspektivləri var. Səudiyyə Ərəbistanında hərbi sənaye inkişaf etməyib, bu ölkə dünyada əsas silah ixalatçılarından biridir. Azərbaycan isə müdafiə sənayesi yeni qurulur və artıq müəyyən məhsullar istehsal olunur. Həmin məhsullardan bəzisinin Səudiyyə Ərəbistanına satışı mümkündür. Məsələn, qonşu Gürcüstan bu sahədə bizdən irəliddir və Səudiyyə tərəfinə

Səudiyyə Ərəbistanının Azərbaycan

“Üçün mühüm əhəmiyyəti”

Şahin Cəfəri: "Müdafiə nazirinin səfəri iki ölkə arasında hərtərəfli münasibətlərin inkişafı kontekstində dəyərləndirilməlidir"

hərbi avtomobillər satır. Mənim bildiyimə görə, Azərbaycan hərbi müəssisələrinin də analoji maşınlar istehsal etmək imkanı var və artıq bu istiqamətdə real addımlar da atılır. Əgər Gürcüstan bu cür avtomobil texnikası istehsal edib sata bilirsə, bunu biz niyə etməyək? Eyni zamanda Azərbaycanın müdafiə sənayesi kapital qoyuluşlarına ehtiyac duyur. Bu sahəyə Səudiyyə Ərəbistanından kapital cəlb edilməsi, birgə layihələrin həyata keçirilməsi prinsipcə mümkündür, təbii ki, qarşı tərəfi maraqlandıracaq ciddi innovasion layihələr ortaya qoyularsa.

Fikrimcə, nazirin bu səfəri iki ölkə arasında hərtərəfli münasibətlərin inkişafı kontekstində dəyərləndirilməlidir. Səudiyyə

Ərəbistanı ilə ilk növbədə siyasəti səviyyədə münasibətlərin inkişafı çox vacibdir. Çünki Səudiyyə Ərəbistanı islam dünyasının lider dövlətlərindən biridir. İstər islam ölkələrinin yaratdığı müxtəlif təşkilatlarda, istərsə də beynəlxalq səviyyəli qurumlarda bu ölkənin siyasəti Səudiyyə Ərəbistanının ehtiyacı var. Məsələn, Səudiyyə Ərəbistanının dəstəyi olmasa, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında Azərbaycanın irəli sürdüyü qətnamələrin qəbulu çətin olar. Ötən müddətdə bu qurumda Dağlıq Qarabağ münaqişəsi barədə Azərbaycanın mövqeyini əks etdirən və erməni işğalını qınayan çoxlu sayda sənəd qəbul olunub. İƏT mühüm siyasəti platformadır və Azərbaycan Səudiyyə Ərəbistanı kimi ciddi ağırlığı olan tərəfdəşin sayəsində bu təşkilatın birmənalı dəstəyinə malikdir".

Ş.Cəfərinin sözlərinə görə, BMT çərçivəsində keçirilən səs-

vermələrdə Səudiyyə Ərəbistanı və onun təsir dairəsinə daxil olan ərəb dövlətlərinin dəstəyi çox əhəmiyyətlidir. İndiyədək BMT Baş Assambleyasında Azərbaycanın müəllifliyi ilə təqdim olunan sənədlərin qəbulunda Səudiyyə Ərəbistanı önəmli rol oynayır. Bu dəstəyin davam etməsi üçün Ər-Riyadla siyasəti əlaqələri yaxşı səviyyədə saxlamaq və inkişaf etdirmək lazımdır: "Unutmaq olmaz ki, Səudiyyə Ərəbistanı Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə görə hələ də Ermənistanla diplomatik əlaqələr yaratmayıb və bu, çox dəyərli mövqedir.

Digər tərəfdən, Səudiyyə Ərəbistanı dövlətinin regional siyasətdə rolu da vacibdir. Regionda İranın təsirinə genişlənməsi bizi maraqlandırmaya uyğun deyil. İranın təsirinə Səudiyyə Ərəbistanı ilə əlaqələri genişləndirməklə müəyyən qədər neytrallaşdırmaq mümkündür".

Ekspert onu da vurğuladı ki, Səudiyyə Ərəbistanı ilə əlaqələrin inkişafı heç də Azərbaycanın qapılarını bu ölkə üçün tayıbaçmaq mənasına gəlməməlidir: "Sırr deyil ki, bu ölkədəki müəyyən fondlar və qurumlar vəhhabiliyin yayılmasına çalışır və bu sahəyə maliyyə də ayırır. Ona görə də münasibətlərin genişlənməsi neqativ təsirlərin ölkəmizə ayaq açmasına səbəb olmamalıdır".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Qırğızıstanı ölüm fabrikinə çevirən Manas hərbi bazası haqda sensasion iddialar

Bu bazada gələcək terrorçuların yetişdirilməsi məsələsi zamanında daim gündəmdə olub

Sankt-Peterburq metrosunda terror aktı törədən 1995-ci il təvəllüdü, Qırğızıstanın Oş vilayətində anadan olmuş, Rusiya vətəndaşı Akberjon Cəliilovla bağlı araşdırmalar davam edir. Onun "Sennaya ploşad" və "Texnologičeskiy institut" metro stansiyalarına partlayıcı yerləşdirənə qədərki əlaqələri araşdırılır. Kimlərlə görüşdüyü, nə yeyib-ıçdığı, haralarda olması istintaqçılar üçün maraq kəsb edir.

İstintaqçılar 22 yaşlı bir gəncin ağır bir cinayətin altına imza atmasını şərtləndirən mühiti öyrənməyə, həmin cinayət mühitinin yaradılmasında hansı qüvvələrin maraqlı olmasını aydınlaşdırmağa çalışırlar. Bu qanlı aktdan bir neçə ay öncə Akberjon Cəliilovun olduğu regiondan - Orta Asiyadan çıxmış Abdulkadir Maşarıpov əlinə silah alıb yeni il gecəsi İstanbulda, "Reina" gecə klubunda qarşısına keçən günahsız insanları qanlarına qəltan eləmişdi.

Akberjon Cəliilov da, Əbu Məhəmməd Xorasani kod adlı Abdulkadir Maşarıpov da Qırğızıstandandır. O Qırğızıstandan ki, ərazisində Manas hərbi bazası yerləşir. Hazırda baza amerikalılardan geri təhvil alınaraq öz təyinatını, profilini dəyişib. Ancaq vaxtilə burdan yönləndirilən gizli casus müha-

ribələri hələ uzun zaman bu, yaxud digər şəkildə davam edəcək. Bu bazada gələcək terrorçuların yetişdirilməsi iddiası zamanında daim gündəmdə olub. Bu haqda əməkdaşımız Həmid Herişçi də maraqlı bir yazı ilə çıxış etmişdi. Yazırdı ki, Manas hərbi-hava bazasından qalan miras o qədər də ürəkəçən deyil.

Həmin yazıdan sitat: "Riçard Holbruk - 2010-cu ildə vəfat edən bu dövlət rəsmisi, özü ilə məzara çox, lap çox sirlər daşıyır. Orta Şərqdəki müxtəlif əliqanlı terror dəstələrini, o cümlədən bədnam "əl-Qaida"-ni öz məkrli əməliyyatlarına cəlb edən Riçard Holbruk, hərdən kəşfiyyatçılara yaraşmayan ehtiyatsız addımlarıyla da yadda qalıb. Hədisə 2010-cu ildə, fevralın sonunda tanış ünvanda - Qırğızıstanın Manas hərbi bazasın-

da baş tutmuşdu. Həmin tarixdə ABŞ Dövlət Departamentinin xüsusi təmsilçisi Riçard Holbruk xüsusi təyyarə reysi ilə Manas bazasına gələrək orda çox məxfi, son dərəcə qəddar bir terrorçu ilə görüşməli imiş. Holbruk Bişkekə sağ-salamat yetişir. Ancaq onunla görüşə tələsən qatı terrorçu, "Cundulla" təşkilatının əliqanlı rəhbəri Əbdülməlik Riçinin Bişkek arzusu ilə gözündə qalır. Həmin gün bütün dünya mətbuatı xəbər verir ki, bəs "Dubay-Bişkek" reysi ilə uçan "Boing-737" təyyarəsinin başına xoşagəlməz bir iş gəlib. Təyyarə İran hava ərazisindən keçərkən qəfil böyür-başında qırıq təyyarələr peyda olub. Hava şahinləri, bir müddət "Boinqi" havada müşayiət edib, sonra ona İran ərazisində enməyə məcbur ediblər. Saxta əfqan pasportu ilə ələ keçirilən Əbdülməlik Riçinin başına anında qara torba keçirilib. Dindirmələrdə zora ehtiyac qalmayıb - Riçi açığı sandığı, tüküb pambığı. İranın Sistan vilayətində törətdiyi qanlı partlayışları, Pentaqon

Hərbi Kəşfiyyatının köməyi ilə həyata keçirdiyini boynuna alıb. Diz çökməyi-zad nəzərə alınmayıb. Riçini 2010-cu ilin iyun ayında Tehranın "Evin" zindanında edam ediblər".

İstanbuldakı yeni il terrorundan sonra da bir daha Qırğızıstanın Manas bazası diqqətdə idi. Belə məlumatlar vardı ki, Pentaqon Hərbi Kəşfiyyatı, o vaxtlar bu bazaya anasının əməcəyini kəsmiş yüzlərlə uyğur, bəlcək, əfqan terrorçusunu yığıb və onlara silahla davranma, partlayış törətmə, bir sözlə, qanlı olayları gerçəkləşdirmək taktikasının sirlərini təlim-tədris edib. Tərətilən qanlı aksiyaların ictimiləşdirilməsi yollarını da əliqanlı terrorçulara məhz orada, həmin bazada öyrətdiyi vurğulanırdı.

Terror daha çox dinc əhali arasında vahimə yaratmaq, əhalini təşviş içində saxlamağa yönələn aktdır. Əgər belə bir akt törədilsə və bu haqda geniş kütlələr məlumatlısızdırsa, deməli, terroru planlayanlar hədəfə çatmayıblar. Odur ki, Manas meydançasında hazırlandıq terrorçuları ələ verən

bir nüans beləcə üzə çıxır - bu terrorçular adətən işin sırf texniki tərəfləri ilə kifayətlənmirlər. Həmişə bölgədəki populyar, geniş dinləyici kütlələri olan media orqanlarına törətdikləri qanlı aksiyaların görüntülərini çəkib göndəririlər. Pentaqon Hərbi Kəşfiyyatının öz dəst-xətti var - əvvəlcə onlar düşmən ölkənin ərazisində rahat bölgə aşkarlayıb orada agentura şəbəkəsi qururlar. Ardınca tədricən bölgəni silkləməyə, qarışdırmağa başlayırlar.

Yazarımız maraqlı bir foto-nu da təqdim edib bəzi məqamlara diqqət olunmasında israr edirdi.

Sitat: "Fikir verin, aşağıdakı nadir fotolara - şəkildəki yeni-

yetmələr az sonra ölkə məscidlərindən birini havaya sovurub yüzlərlə zavallının həyatına son qoymağa tam hazırıdlar. Güllürlər. Sevinirlər. Türkiyədəki, Uyğurustandakı, Rusiyadakı, İrandakı, Suriyadakı, İraqdakı bu cür başdanxarabaların dəsti-xətti, müəllimləri həmişə eyni olub - Pentaqon Hərbi Kəşfiyyatı. Bu kəşfiyyat həmişə öz əməliyyatlarını öz əliylə deyil, "Seyid Əhməd" vasitəsi ilə görür. Belə əməliyyatlar kəşfiyyatçılar arasında "falshe flaq operition", yəni "yalançı bayraq əməliyyatı" adlanır. Bu tip əməliyyatlarda adətən ortaya yalançı bir iz atılır... Sadələhlərdə də bu izi götürüb gedib çıxırlar Allah bilir hara..."

□ **E.HÜSEYNOV**

Murdar ətlərin Bakının bazar və dükanlarında piştaxtalara çıxması illərdir ki, mətbuatın gündəmindən düşür. Bir kənddən, qəsəbədən, rayondan at-eşşək itdisə, mövzu aktuallaşır. Hər kəsi narahət edən bu mövzunun mətbuatda uzun illərdir ki, dərəcəsinə baxmayaraq, "leş et mafiyası"nın dayandırmaq mümkün olmur. Ölkənin dörd bir tərəfindən paytaxta at-eşşək, ölmüş mal-qaranın ətini daşıyıb gətirirlər. Tutuldular, cərimələrinə ödəyib işlərinə davam edirlər. Kənddən baxanda belə görünür ki, sanki hüquq-mühafizə orqanları, müvafiq qurumlar "leş et mafiyası"nın qarşısında acizdirlər. Doğrudanmı belədir?

Leş ətlərin və onlardan hazırlanan kolbasa məhsullarının əhaliyə satılması ilə bağlı məsələ də diqqət mərkəzindədir. Leş ətlərdən istifadə edən şirkətlər cərimələnir. O səbəbdən ki, qanunda həmin əti alanın cəzalanması nəzərdə tutulmur.

Azad İstehlakçılar Birliyinin sədri Eyyub Hüseynov leş ətlərlə bağlı 15 ildən yuxarıdır ki, mübarizə aparıldığını, lakin istənilən nəticənin ortada olmadığını bildirib: "Əvvəllər də demişik, yenə də deyirik ki, biz bununla bağlı dövlət orqanlarına məlumat veririk. Mən istəyirəm ki, dövlət orqanları bu cinayətləri ifşa etsinlər. Lakin çox vaxt bu mümkün olmur. Son zamanlar Daxili İşlər Nazirliyinin Baş Mü-təşəkkil Cinayətkarlıqla Mübarizə İdarəsi bu məsələ ilə bağlı yaxşı işlər görür. Təəccüblüdür ki, dövlət orqanlarının nümayəndələri rayonlarda bu işi görür, lakin bələdiyyələr və yerli icra nümayəndələri leş alverinə göz yumur. Hamı bilir ki, leş alveri insanların gözü qarşısında baş verir. Ölmüş heyvanın ətini alıb gətirib kolbasa istehsalçılara verirlər. Gözqamaşdıran qablaşdırmada həmin ölmüş heyvanın ətini də əhali bəh-bəhlə yeyir".

E.Hüseynov deyib ki, leş ətlərdən hazırlanan qidalar insan orqanizmi üçün ciddi təhlükə

mənbəyidir: "Leş et ölmüş heyvan ətidir. Heyvan dayanan yerdə ölmür ki. Xəstələnir, virus, mikrob daşıyıcısına çevrilir, ölür. Təsəvvür edin ki, həmin heyvanın ətindən hazırlanan qida insan orqanizminə hansı virusu, mikrobları keçirə bilər. İnsan həmin ətdən hazırlanan qidadan ən təhlükəli xəstəliklərə yoluxa bilər. Mədə-bağırsaq, sağalmaz və əlacı olmayan viruslar o ətlərdən yoluxur. Müvafiq dövlət orqanları da işlərini formal addımlar atmaqla bitmiş hesab edirlər. Söhbət əhəlinin qida təhlükəsizliyindən gedirsə, belə bir mövqə yolverilməzdir".

E.Hüseynov deyib ki, leş et alveri ilə məşğul olanlara qarşı dəfələrlə cinayət işinin başlanıb və icraçıları cəzalandırmaq la məsələ bitir: "Leş eti daşıyıb gətirəni cərimələyirlər, amma həmin ətin sifarişçisi qalır kənddə. O da bir başqasına həmin o eti sifariş verir. Yeni sifarişçilər cəzalandırılır, ona görə də tələbin qarşılığını ödəmək istəyənlər də ortaya çıxır. Əsas sifarişçilərdir, onların yaxasından yığıb cəzalandırmaq və bunu ictimaiyyətin gözü qarşısında etməlidirlər ki, bir daha həmin şirkətlərin məhsullarını alan olmasın".

"Düşünürəm ki, hətta qanunların mövcudluğu belə bunun qarşısını ala bilməz. İctimai nəzarət də lazımdır". **Bunu**

Deputat leş et satanları həbs etməyə çağırırdı

Tahir Kərimli: "Bunun hüquqi nizamnaməyə salınmasına ehtiyac var"
Eyyub Hüseynov: "Leş eti daşıyıb gətirəni cərimələyirlər, amma həmin ətin sifarişçisi qalır kənddə"

aznews.az-a açıqlamasında Milli Məclisin deputatı Tahir Kərimli bildirib. Onun sözlərinə görə, məhz bu səbəbdən də leş ətlərin satılmasının qarşısını almaq mümkün olmayacaq: «Ona görə də ciddi şəkildə polis orqanları ilə bəyartlıq idarələri əməliyyatlar keçirməlidir. O ki qaldı qanunvericilik qaydasına, hüququn bir mənbəyi də

adətdir. Bizim adətimiz var və bu qanun şəklini almalıdır. Müsəlman xalqları var, məsələn, qazaxlar, qırğızlar, bunlar at eti yeyir. Azərbaycanda isə bu eti yeyən yoxdur. Bizim milli mətbəximizdə at və eşşək eti yoxdur. Düşünün, bir insan ləzzətlə kabab yeyir. Gəlib ona dedilər ki, yediğin kabab eşşək ətidir, o, hansı vəziyyətə düşər?

Onda psixoloji problem və eyni zamanda müxtəlif xəstəliklər yaranar». **Tahir Kərimli məsələnin Cinayət Məcəlləsində xüsusi maddə şəklində yer alınmasına ehtiyac olduğunu deyib:** "Özlərinin tamahına görə insanlara at və eşşək, qocalmış inək və müxtəlif ölkələrdən heyvan eti gətirib kolbasa şəklində yedizdirirlər. Bunun hü-

quqi nizamnaməyə salınmasına ehtiyac var".

Deputat onu da əlavə edib ki, Ağsu rayonunun Nuran kəndində bir eşşək 50 manata satılır: "Bir neçə il əvvəl bu kənddə yas məclisində idim. Dedilər ki, nə qədər eşşək var, hamısını 50 manatdan alıb aparıblar".

□ **E.HÜSEYNOV**

Məmurlarımız niyə xaricdə müalicəyə üstünlük verir?

Adil Qeybullayev: "Bu, Azərbaycan üçün bir qürur məsələsidir..."

Bu günlərdə İsrail mətbuatında baş nazirin müavini Abid Şərifovun İsrail xəstəxanasında müalicə olunduğu barədə məlumat yayıldı. Məlumatla görə, baş nazirin 77 yaşlı müavininin ürəyində hələ keçən həftə problemlər yaranıb və o, Bakıdakı xəstəxanalardan birinə yerləşdirilib. Lakin onu müayinə edən yerli mütəxəssislər həyatına təhlükə yarandığını və müalicə üçün İsrail kardioloqlarına müraciət etməsini məsləhət görüblər.

Qeyd edək ki, bundan əvvəl də digər nazir və məmurların xaricdə müalicə aldığı məlumdur. Məsələn, keçmiş nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovun 2015-ci ildə İsveçrədə, bir neçə il qabaq Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vasif Talibovun Türkiyədə müalicə olunduğu barədə məlumatlar yayılmışdı. Bu siyahını bir qədər də genişləndirmək olar. Müşahidələr onu göstərir ki, azərbaycanlı məmurlar müalicə almaq üçün daha çox Türkiyə, Almaniya, Rusiya, İsrail, Amerikaya üz tutur. Hətta bir çox məmurlar dərmanları belə Azərbaycandan deyil, xaricdən alırlar.

Maraqlıdır, bəs niyə dövlət məmurlarımız öz sağlamlıqlarını yerli səhiyyəyə etibar etmirlər?

Tibb elmləri doktoru, professor Adil Qeybullayev mövzuya bu cür şərh bildirdi: "Mətbuatda yayılan xəbərlərdən belə məlum olur ki, Abid Şərifovun İsraildə keçirdiyi əməliyyat əslində Azərbaycanda mümkün olan əməliyyatdır. Ola bilər ki, hansısa ciddi məqamlar olsun. Amma eger o əməliyyatın icrası ölkədə müm-

kündürsə, onun İsraildə keçirilməsi suallar doğurur. Belə fikir formalaşır ki, niyə məmurlar özlərinin qurduğu səhiyyəyə özləri etibar etmir? Buna həm səhiyyə, həm də həmin məmurlar cavabdehdirlər. Düşünürəm ki, ilk növbədə bu məsələ həm səhiyyəyə etimad, həm də Azərbaycan üçün bir qürur məsələsidir. Doğrudan da bir çox əməliyyatlar və ya müalicələr Azərbaycanda yaxşı aparılır. Avropada, Türkiyədə təcrübə keçmiş şəxslər bu gün uğurla müalicə edir, əməliyyatlar aparırlar. Bəs niyə məmurlar bundan yararlanmasın? Nəce olur ki, Azərbaycan prezidentinin qızı ölkədə müalicə ala bilir, amma hansısa icra başçısı və ya digər məmur cüzi bir müalicə üçün xaricə gedir? Yəni bu məsələlər aydınlaşdırılmalıdır. Bəli, bizardə nümunələr var ki, bəzi məmurlar ən ağır əməliyyatlarını belə Azərbaycanda keçirirlər. Lakin təəssüf ki, belə nümunələr çox azdır, hamıya aid deyil".

Səhiyyə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin əməkdaşı Səfəyə Əhmədova qeyd etdi ki, məmurların

müalicə üçün xaricə üz tutması ölkə səhiyyəsinin keyfiyyəti ilə bağlı deyil. Onun sözlərinə görə, son illərdə xarici ölkədə müalicə almaq istəyən insanların sayı bir neçə dəfə azalıb: "Xarici ölkələrə gedib, xəstəlikləri özümüzə qayıdan, beləliklə yenidən ölkədə müalicə almaq istəyənlər artıq çoxalıb. O ki qaldı kiminsə xarici ölkədə müalicə almaq istəyinə, demokratik ölkədə yaşayırıq, insanlar hazırda xarici ölkələrə tez-tez gedirlər, yollar açıqdır və eger kimsə gətirdiyi xarici ölkədə müalicə alırsa, bu onun şəxsi işi, istəyidir. Şükür ki, imkanı var, gedib xaricdə müalicə alır. Heç kim, heç kəsi nəyəyə məcbur edə bil-

məz. Bizim səhiyyəyə təkcə ölkəmiz deyil, artıq bütün dünya qiymət verir. Xəstəxanalardakı vəziyyəti, avadanlıqları hər kəs görür. Deyə bilmərik ki, qüsurlumuz yoxdur, hər bir yerdə qüsür var. Həkimlərimiz xaricə təkmilləşmə kursları keçir, eyni zamanda xarici mütəxəssislər gəlib burada kurslar təşkil edirlər. Yəni demək olmaz ki, məmurlarımızın müalicə üçün xarici ölkəyə üz tutması səhiyyəimizin keyfiyyəti ilə bağlıdır. O demək deyil ki, həmin şəxs Azərbaycanda müalicə almır. Həm ölkədə, həm də xaricdə müayinələrdən keçir. Bu, bütün dünyada belədir".

□ **Xalidə Gəray**

Cinayət yolu ilə var-dövlət əldə edənlərin aktivləri xəbərdarlıqsız dondurulacaq

Milli Məclisin Təhlükəsizlik, müdafiə və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin iclası keçirilib. Milli Məclisin mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, MM sədrinin birinci müavini, komitə sədri Ziyafət Əsgərov gündəliyə daxil edilən məsələlər barədə məlumat verib.

İclasda "Vətəndaşların müraciətləri haqqında" qanuna dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi müzakirə edilib. Təklif edilən dəyişiklik "Korrupsiyaya qarşı mübarizə haqqında" qanuna dəyişikliklər edilməsi barədə qanuna uyğunlaşdırmaq məqsədi daşıyır.

Layihənin əsas mahiyyəti korrupsiya ilə əlaqədar hüquqpozumlarla bağlı məlumatların verilmə qaydaları və məlumat verən şəxsin dövlət müdafiəsi ilə bağlı normaların müəyyən edilməsidir.

İclasda "Azərbaycan Respublikasının Korrupsiyaya qarşı mübarizə üzrə Komissiyası haqqında" Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə qanuna dəyişiklik edilməsi haqqında" qanun layihəsinə də baxılıb. Sənədi şərh edən Z. Əsgərov bildirdi ki, qanun layihəsinə bəzi texniki düzəlişlərlə yanaşı yeni 7.11-ci maddə əlavə edilir. Yeni maddəyə əsasən, cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində qanunvericiliyin icra vəziyyəti müəyyənləşdiriləcək.

Sonra "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş pul vəsaitlərinin və ya digər əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə haqqında qanuna dəyişiklik edilməsi barədə" qanun layihəsi müzakirə edilib. Birinci vitse-spiker bildirdi ki, müzakirə edilən sənədlər mahiyyət baxımından bir-birinə bənzəyir. Bu sənədə edilən dəyişikliklər də korrupsiya ilə mübarizənin gücləndirilməsi və bu sahədə effektivliyin artırılması məqsədi daşıyır. Başqa sözlə, cinayət yolu ilə əldə edilmiş sərvətin, qeyri-leqal qazanılmış var-dövlətin sahiblərinə xəbərdarlıq edilmədən aktivlərinin dondurulması nəzərdə tutulur.

Müzakirələrdən sonra təqdim olunan sənədlərin Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə edilməsinə qərar verilib.

"Eurovision" Ukraynadan alına bilər - rəsmi açıqlama

Rusiya-Ukrayna arasındakı "Eurovision" qalmaqalı səngimir

"Ukrayna son anda "Evrovizion"a ev sahibliyi etməkdən məhrum oluna bilər. Buna real imkan var və bu halda "Eurovision-2017" yarışmasına Almaniya ev sahibliyi edəcək".

Musavat.com Rusiya mətbuatına istinadən bildirir ki, bu sözləri Avropa Yayım Birliyinin baş direktoru İnqrid Deltenre öz açıqlamasında bildirib. Beləliklə, baş direktor Rusiya təmsilçisi Yuliya Samoylovanın Kiyevdə keçiriləcək yarışmaya buraxılmaması məsələsində açıq şəkildə Rusiyanın tərəfində olduğunu nümayiş etdirib. İnqrid Deltenre qeyd edib: "Ümid edirik ki, Kiyev "Evrovizion" qaydalarına əməl edəcək və bu qərarı dəyişəcək. Çünki bu, qayda pozuntusudur. İlk növbədə Samoylova Kırmda olanda "Eurovision" təmsilçisi olmayıb. İkinci bir tərəfdən, Ukrayna ona müsabiqədən sonra da qadağa qoya bilər".

İnqrid Deltenre onu da qeyd edib ki, Samoylova yarışda iştirak etməsə, Ukrayna öz nüfuzuna xələl gətirmiş olacaq. Direktor həmçinin qeyd edib ki, Ukraynanın məlum qərarı dəyişmə üçün iki ay vaxt var, əks halda, ev sahibliyini itirə bilər. Bu halda ev sahibliyi Almaniyaya veriləcək:

"Artıq bununla bağlı Almaniya ilə danışıqlar aparılmışdır". Bu halda yarışmanın qanunlarına görə, Kiyev növbəti yarışmada iştirak edə bilməyəcək. Həmçinin "Eurovision-2016"nın qalibi olan Camala artıq qalib hesab edilməyəcək.

Xatırladaq ki, Ukraynanın təhlükəsizlik xidməti Rusiyanın "Eurovision" təmsilçisi Yuliya Samoylovanın ölkəyə buraxılmaması barədə qərar qəbul edib. Qərara əsasən, Y. Samoylova üç il ərzində Ukraynaya daxil ola bilməz. Bu

na səbəb isə ifaçının Ukrayna qanunvericiliyinə zidd olaraq 2015-ci ildə bir festival çərçivəsində Kırma səfər etməsidir. Bununla da ifaçı Rusiyanın işğal etdiyi Ukrayna ərazisinə getdiyi üçün ölkənin "qara siyahı"sına düşüb.

Rəsmi Ukraynanın maraqlı şərt bəyanatı da gəlib: "Ukraynanın yarışmaya təmsilçini o halda qəbul etməyə hazırdır ki, Yuliya Samoylova Ukrayna qanunvericiliyinə zidd hərəkət etməmiş biri ilə əvəz edilsin".

□ **Xalidə GƏRAY**

Lamiyə Quliyeva Türkiyəyə köçməsi xəbərindən danışdı

"Ölkədəyəm, heç yere getməmişəm"

-cü ildə keçmiş nişanlısı Vüqar Əliyevlə Şəmkir rayonunun sabiq icra başçısı Aslan Aslanovun oğlu Ruslanı qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən və 2015-ci il fevralın 20-də azadlığa buraxılan 1987-ci il təvəllüdü Lamiyə Quliyevanın Azərbaycandan birdəfəlik getməsi xəbəri yayılıb. Bakipost.az-ın yazdığına görə, qalmaqla azadlığa çıxan keçmiş məhbus Azərbaycanı birdəfəlik tərk edib.

Onun bir neçə aydır ki, qardaş ölkəyə yerləşdiyi, artıq özünə iş tapdığı və çalışmağa başladığı bildirilir. Sayt yazır ki, L.Quliyeva ötən il də Türkiyəyə gedibmiş. Onun türkiyəli iş adamı ilə ailə qurduğu bildirilirdi. Lakin xəbər təsdiqlənmedi. Keçmiş məhkum sonradan Azərbaycana qayıtmış, övladının sənəd işlərini həll etdikdən sonra yenidən ölkəni tərk edəcəyini açıqlamışdı. "Yeni Müsavat"ın əməkdaşı L.Quliyevanın ölkəni birdəfəlik tərk etməsi ilə bağlı xəbərinə münasibət öyrənmək üçün onun özü ilə əlaqə saxlayıb. L.Quliyeva deyib ki, onun Türkiyəyə köçməsi xəbərlərini şərh etmir: "Mətbuatın mənə yazmasını istəmirəm. Anamla əlaqəli xəstəxanadayam, ölkədəyəm. Heç yere getməmişəm. Mətbuat nümayəndələrindən xahiş edirəm mənə narahat etməsinlər".

Xatırladaq ki, 1987-ci il təvəllüdü Lamiyə Quliyeva 2003-cü ildə həbs edilib. Cinayət Məcəlləsinin 120-ci (qəsdən adam öldürmə) maddəsi üzrə təqsirləndirilən Lamiyə Quliyeva və keçmiş nişanlısı Vüqar Əliyev 2003-cü ilin mayında Şəmkir rayonunun sabiq icra başçısı Aslan Aslanovun oğlu Ruslanı qətlə yetirməkdə təqsirləndiriliblər. Respublika Ağır Cinayətlərə Dair İşlər üzrə Məhkəmənin hökmü ilə Vüqar Əliyev ömürlük, Lamiyə Quliyeva isə 10 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. Hazırda Vüqar Əliyev Qobustan həbsxanasında cəza çəkir. 2010-cu ildə həbsxanadaykən Lamiyə Quliyevanın barəsində 317-ci (cəzaçəkmə müəssisəsinin və ya istintaq təcridxanasının normal fəaliyyətini pozma) maddəsi üzrə əlavə cinayət işi başlanıb. Həmin cinayət işi ilə əlaqədar onun cəzası 5 il 6 ay da artırılıb.

Lamiyə Quliyeva rəsmi nikahı olmadığı halda cəzaçəkmə müəssisəsində 2014-cü il oktyabrın 16-da övlad dünyaya gətirib. 2015-ci il fevralın 4-də Baş Prokurorluq Lamiyə Quliyevanın barəsində olan cinayət işi ilə bağlı protest verib. Xətai Rayon Məhkəməsinin hakimi Habil Məmmədov tərəfindən protestin baxılma müddətinin bərpə olunması və protestə baxılması barədə qərar qəbul edilib. Bundan sonra iş Bakı Apelyasiya Məhkəməsinə göndərilib. 2015-ci il fevralın 20-də Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin qərarı ilə Lamiyə Quliyeva barəsində cəza dəyişdirilib. Onun barəsində 4 il 6 ay müddətinə azadlıqdan məhrum etmə cəzası təyin olunub. Həmin cəzanın müddəti başa çatdığı üçün Lamiyə Quliyeva məhkəmə zalından azadlığa buraxılıb.

Elan

Mərkəzdə, "Gənclik" metrosunun çıxışında kupçalı tam 3 otaqlı daş ev, 5/4 orta blok. Su, qaz, işıq daimi. Nərimanov prokurorluğunun həyatında öz evimdir, orta təmirli. Qiyməti razılaşma ilə. Maklerlər narahat etməsin. Əlaqə telefonu: (070) 399-01-00; (050) 234-64-67

ÖZƏL TİBBİ SAHƏDƏ 20 İLLİK TƏCRÜBƏ! Xəstəlikdən əzab çəkən insanlara Əsasən Kişilərə! Diqqət!!! Axırncı Şans!!!

Azərbaycanda və yaxud xaricdə diaqnozun təsdiqi və tam müalicəsi mümkün olmayıbsa, **doktor VAİZ SƏMƏDOV** şəxsi tibbi metodikası ilə Sizin uğurlu və daha qarantili olaraq aşağıdakı xəstəliklərinizi müayinə və müalicə edə bilər.

- * Diaqnozu bilinməyən ağır hallar;
- * Xərçəngə şübhəli olan prostat düyünlü adenomasi. Prostatitlər;
- * Cinsi zəiflikdən impotensiyadək, marağın və aktların azalması;
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Sidikdə və spermada qan;
- * Spermanın azalması, itməsi;
- * Kişi cinsi orqanının birdən əyilməsi, balacalması;
- * Oğlan uşaqlarında cinsi orqanların (penisin və xayaların) yaşa görə balaca olması;
- * Ailədə olan hormonal və infeksiyon səbəbli sonsuzluq;
- * Tala-tala və hərtərəfli saçların tökülməsi;
- * Gecə-gündüz uşaq və böyüklərdə sidik aktların pozulmaları;
- * Baş-boyunda, onurğa-qılçaqlarda, qollar-ayaqlarda, qasıq-xayalarda ağrılar;
- * Psixo-nevroloji gərginlik, yuxusuzluq, qorxu, yad-daşın azalması və digər qərribə olan şikayətlər.
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar.

D-r V.Səmədovun əsas tibbi prinsipi - keyfiyyətli və təkrarsız müalicə aparmaq üçün xəstəliyin əsl və bütün səbəblərini aşkar etmək zəruridir.

Qəbula yazılmaq və ünvanı öyrənmək üçün saat 11-dən 23-ə dək, (050) 213-88-05 nömrəsinə,

d-r Vaiz Səmədova zəng etmək olar.

Qəbul növbə ilə hər gün saat 12-dən sonra başlayır.

İmişlidə kişi arvad-uşağını girov götürdü, qaynatasının maşını güllələdi

İmişli rayon sakini Abbasov Əli Vəli oğlu ailə münaqişəsi zəminində ailə üzvlərini girov götürüb. Avropa.info xəbər verir ki, Ə.Abbasov ailə problemlərinin həlli üçün gəlmiş qaynatasına etiraz edib və onun avtomobilinə odlu silahdan atəş açıb.

Atəş nəticəsində avtomobilə ciddi ziyan dəyib. Avropa.info-nun bölgə müxbiri xəbər verir ki, Ə.Abbasov ailə üzvlərini iki saata yaxın evdə girov saxlayıb. Hadisə gecə saatlarında olub.

Hadisə yerinə İmişli Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları gəliblər. Polisin müdaxiləsindən sonra Ə.Abbasov təslim olub.

Faktla bağlı İmişli Rayon Polis Şöbəsinə cinayət işi açılıb.

Indi hər küçədə, hər tinda bir neçə əmlak agentliyi yerləşir. Az qala işini-gücünü itirənlərin bir qismi özünü ev alıb satmaqda realizə etməyə çalışırlar. Evini satmaq istəyənlər də, mənzilə alıcı tapmaq arzusunda olanlar da bu məkana üz tutur. Təbii, paralel olaraq internetin də xidmətlərindən istifadə etmək şərti ilə. Çünki indi bu sektorda ən azı maklerlər qədər ev elanı yayan saytlar da populyardır. Baxmayaraq ki, bir tərəf digərini daim inkar edir. Bu haqda bir qədər sonra...

Ötən il ev bazarı daha canlı idi

"Yeni Müsavat" hazırda ev bazarında olan durumu müəyyənləşdirmək üçün bir həftə boyunca şəhərin bir çox ev alqı-satqı ofislərində olub və ümumi mənzərəni aydınlaşdırmağa çalışıb. Öncə ondan başlayaraq ki, hazırda ev bazarında ciddi durğunluq var. Bu, daha çox mövsümlə bağlıdır. Yay öncəsi ev alqı-satqısı avtomatik olaraq zəifləyir, səngiyir. Ona görə də alıcı-satıcı az qala qəhətə çevrilir. Amma bununla paralel evlərinin satmaq istəyənlərin siyahısında da qəribə hekayələr var. İlk növbədə banklara borcu olan insanlar evlərini ucuz qiymətə satmağa çalışırlar. Amma alıcı tapmaq mümkün deyil. Bundan başqa, iki il öncə şəhərin bəzi yerlərində yeni tikintilərə görə çoxları başqa yere köçürüldüyü üçün camaata pul verilir, onlar da ev alırdı. Amma indi həmin hallar olmadığı üçün bu, əmlak bazarında durğunluq yaradıb.

Evini daha çox kimlər satır - gəlini ilə yola getməyən, banka borcu olan...

Evini satmağa çıxaranlar isə bir neçə kateqoriyaya bölünür. Birincisi barədə yuxarıda danışdıq: borca görə evini ucuz qiymətə satanlar. İkinci kateqoriya ailə qurmağa hazırlaşan ailələrlə bağlıdır. Onlar ən yaxşı halda ikiotaqlı, qiyməti 50-60 min AZN-dən baha olmayan, evlərə üstünlük verirlər. Üçüncü kateqoriya kiçik evini satıb, daha böyük evə köçmək istəyənlərdir. (Bura bina evindən bezib, həyat evinə köçmək arzusunda düşənlər də aiddir-müə.) Daha bir kateqoriya isə oğlu ilə bir evdə yaşamaq istəməyən, ailədaxili intriqalara görə evini satanlardır. Sonuncu daha geniş hal alıb. Rəyini soruşduğumuz maklerlər bildirirlər ki, çox vaxt ailələr kiçik oğullarını evləndirib, eyni evdə yaşamaq planları qursa da, bir müddət sonra "el elə sığır, ev evə sığmır" məsələi özünü doğruldu və gəlin-qayı-nana, ata-oğul arasında ciddi intriqalar başlanır. Bu isə evin satılmasına səbəb olur. Eyni hal iki ailəli qardaş və ya bacı-qardaş eyni evi bölüşəndə də baş verir.

Ev alıcılarının axtarısa çıxarkən ən çox diqqət etdiyi məqam isə heç şübhəsiz ki, evlərin sənədləri ilə bağlıdır. Məsələn, təkçə Binəqədi ərazisində fəaliyyət göstərən

maklerlər bir qayda olaraq deyirlər ki, indi orada adına çıxarılan (xalq arasında "domovoy" adlanan) sənədlə alqı-satqı prosesi keçirilir. Və bu məsələdə tərəddüd edən alıcılara verilən yeganə cavab da belə olur ki, "bəyəm sənədsiz olanlara neyləyiblər ki, sizə də neyləsinlər?".

Maklerlərin bazarını ev elanı saytları "öldürür"

Söhbətləşdiyimiz maklerlərdən biri, Binəqədi rayonu ərazisində fəaliyyət göstərən Vəli Qarayev bildirdi ki, indi onların bazarını daha çox ev

"Yeni Müsavat" xatırladırlar ki, nəinki Azərbaycanda, dünyada da ev elanları saytları daha çox oğruların izlədiyi saytlar siyahısındadır. Belə ki, oğrular evləri, onların içindəki əşyaları, onun satılma xəbərini oxuyan kimi əməliyyata başlayırlar. Bir dəfə evə müştəri kimi baxır və onun bütün detallarını öyrənirlər. Ev yiyəsinin saat neçədə evdə olub-olmadığını öyrənəndən sonra isə... proses daha da asanlaşır. Amma bu, o demək deyil ki, ev elanlarını saytlara yerləşdirmək olmaz.

bir çox hallarda maddi durumlarına uyğun hərəkət et-sələr də, seçim daha çox köhnə binalarla bağlı olur: "Camaat indi gələcəyini fikirləşir. Yeni tikililərdə kommunal xərclərin çox olduğunu görüb böyük əksəriyyət daha çox köhnə binalara meyl edir. Bundan da başqa, alıcılar daha çox "əlüm yandıda" satılan evlərin üzərində çox dayanır. Çünki bilirlər ki, bu halda qiyməti aşağı endirmək ehtimalları güclüdür. Bundan başqa, satıcılar da çalışmalıdır ki, evi sata biləcəyindən 5-6 min ma-

kündür. 3 otaqlı evlər isə 75-95 min manat civarında satılır. Mənzilin təmiri, hansı mərtəbədə olması, küncdə yerləşib-yerləşməməsi...bütün bunlar qiymətə ciddi təsir edən faktorlardır.

Mikrorayon qiymətləri ilə şəhərin "Neftçilər" və "Q.Qarayev" metro stansiyaları hündürlüyündəki evlərin qiyməti də aşağı-yuxarı eynidir. Burada da 50 min manatdan başlayan qiymətlərlə ev tapmaq mümkündür. "Elmlər Akademiyası" metrosu hündürlüyü isə şəhərin bahalı məkanı sayılır. Burada

(923 AZN) rayonlarında yerləşir. Qaradağ, Xəzər və Pirallahı rayonlarında ilk mənzil bazarında təklif yoxdur.

Makler əmanəti və hiylələri barədə bilmədiklərimiz...

Əgər evinizin satışını və alışını maklere etibar etməsə, maksimum diqqətli olmalısınız. Birincisi və ən önəmlisi, əgər makler evinizi sata bilsə, ümumi satışdan 2 faiz, sizə almağa ev tapsa, ümumi satışdan 1 faiz əldə edir. Rəqəmi gözünüzə kiçiltməyin, çünki söz konusu minimum 60 min

Ev bazarı "ölüb" və ya dəllallarla ehtiyatlı olun...

Maklerlər sektorun çökməsindən narazıdır, ev sahibləri dəllalların yalanlarından...

elanı saytları "öldürür". Belə ki, insanlar əllərinə telefonu alıb, evlərinin şəklini çəkib, ona telefondaqı proqramlarla xüsusi effekt verir və müştəri tapmağa çalışırlar: "Ağıllarına gələn qiyməti də yazırlar ora. Halbuki o evə makler baxandan sonra orta qiymətini deyə bilər. Kimin nə qədər borcu, problemi varsa, onun pulunu da gəlir evin üstünə. Adı da olur ki, ev satıram. Yeganə məqsədləri odur ki, tək maklere faiz verməsinlər. Amma elə bilirlər ki, sayta elan verməklə dərhal alıcı tapa biləcəklər. Makler real alıcı ilə işləyir, saytlar isə çox vaxt avara adamların baş vurduğu yer olur".

Alıcılar indi daha çox köhnə tikililərə üstünlük verir, çünki...

V.Qarayev onu da dedi ki, hazırda müştərilər daha çox ucuz evlər axtarırlar. Dolların qiymətinin tez-tez oynaması isə bazarın vəziyyəti qeyri-müəyyən duruma salıb. Belə ki, əvvəl ev bazarında ucuz evlərə rast gəlmək olurdu, amma indi bu, mümkün deyil. Ümumiyyətlə, insanların ən çox tələbatı 1 və 2 otaqlı evlərdir.

Qara Qarayev prospektində fəaliyyət göstərən Təriyel Səfərov isə dedi ki, hazırda yeni tikili binalardakı mənzillər köhnələrlə müqayisədə 20-30 min manat bahadır. Onun sözlərinə görə, insanlar

nat baha desin. Qiymətin aşağı salınması alıcını daha çox cəlb edir. Neft pulları çox olan vaxt adamların vəziyyəti yaxşı idi. Bahalı, qarajlı həyəti axtaranlar daha çox idi. Yeni binalarda iri sahəli evlərin axtarışında olanlar da həmçinin. Amma indi adamlarda pul azdır. Birdən-birə kimdir 70-80 min manatı tapan?"

50 min manatın yoxdursa, ev almağı düşünmə

Hazırda daha çox mənzillər mikrorayon ərazisində satılır. Kiçik həcmli, bir-iki otaqlı mənzillər hazırda revanşdadır. 50 min manatdan başlayan qiymətlərlə 1-2 otaqlı mənzilə sahib olmaq müm-

kiçik həcmli, iki otaqlı evləri 80 min manatdan ucuz tapmaq mümkün deyil. Yasamal rayonunda 1 otaqlı mənzillər 60-70 min manata, "Xruşçovka" binalarda 2 otaqlı mənzillər 60-90 min manata, 3 otaqlı mənzillər isə 100-160 min manata təklif olunur.

"Əmlak Bazarı İştirakçıları" İctimai Birliyinin açıqladığı son rəqəmlərə görə, ötən ilin noyabrında ilkin yaşayış mənzil bazarında kvadrat metr qiymətinə görə təklif olunan ən bahalı mənzillər Səbəyl (2412 AZN), Nəsimi (1806 AZN) və Nərimanov (1724 AZN) rayonlarında qeydə alınıb. Ən ucuz mənzillər isə Sabunçu (951 AZN) və Suraxanı

manatlıq evdirsə, bunun 2 faizi olduqca böyük rəqəm sayılır. Bundan başqa, maklerlər evin satışının cəld həyata keçirilməsi üçün sizin anlamadığınız üsullardan da istifadə edə bilərlər. Başqa maklerlərə ev barədə məlumat verə, evi onların vasitəsilə satmağa çıxarıb, ikiqat faiz tələbi irəli sürə bilərlər. Evin həm satışından, həm alışından qazanc əldə edəcək maklerlərdən isə maksimum ehtiyatlı olmaq lazımdır. Çünki onlar hər iki tərəfdən qazanclı çıxacaqları üçün prosesi sizin ziyanınıza da yönləndirə bilərlər. Məsələn, evi dəyəridən daha ucuz qiymətə satmaqla. Və ya psixoloji gedişlər etməklə. "İndi camaatda pul yoxdur, nə verirlər, razılaş", "Hamı yeni binada ev almaq istəyir, kimdi köhnə binaya baxan" (bunu əks arqumentlə deyənlər də var), "sənin evindən qat-qat təmirli və gözəl evi keçən həftə bundan 5 min manat ucuza satmışam, niyə naz edirsən?"... Bu və bunun kimi məqamlar. Evə müştəri gətirib, səni qırağa çəkərək, "qiymətdə bir az güzəşt elə, satlısın" deyib, müştəri ilə birgə qapıdan çıxan kimi qulağın eşidə-eşidə "qələt edir, qiyməti salacam aşağı. Kimdi onun evini alan?" deyə də bilərlər.

Yeni bu işi maklersiz, təkbaşına, küçələrə, qəzetlərə, saytlara elan yerləşdirməklə təkbaşına görmək istəyirsinizsə, sizə alışıqlar. Amma maklerin köməyi ilə bu işə başlamırsınızsa, əmin olun ki, bu cür hallar qarşılıqsızdır. Və bu, təkçə Azərbaycanda deyil. Ev bazarı öz hiylələrinə görə dünyanın əksər ölkələrində bənzərdir.

□ Sevinc TELMANQIZI

MÜSAVAT

Son səhifə

N 70 (6684) 6 aprel 2017

Müğənnidən qadınlara məsləhət - çəkinizi ölçməyin

Amerikalı müğənni Pink qadınlara maraqlı çağırış edib. O bildirib ki, bundan sonra heç kim çəkisinə fikir verməsin. Bu barədə İnstagram səhifəsində yazan müğənni eyni zamanda idman zalından da selfisini çəkilib. Deyib ki, boyu ilə çəkisi arasında hər zaman qeyri-mütənasiblik olub. Amma o, buna fikir belə verməyib: "Siz inana bilərsiniz ki, mən özüm 72 kiloqram, boyum isə 160 santimetrdir? Müasir standartlara görə, mən normaldan artıq sayılıram. Bilirəm ki, hazırda idealdan çox uzağam. Amma ikinci uşağdan sonra piylənmədən əziyyət çəkirəm. Ona görə də çəki ölçən alətlərdən uzaq olun".

İlan çalan kişi pivə içdi, həyatı qurtuldu

Avtstraliyalı Rod Sommetvil zəhərli ilan sancandan sonra ilk növbədə təcili yardım xidmətinə müraciət edib, ardınca isə soyuducudan pivə çıxararaq içməyə başlayıb. "Huffington Post"-un xəbərinə görə, 54 yaşlı Kvinlend sakini daha sonra bu durumu belə izah edib: "Qərar verdim ki, panikaya düşməyim. Yersiz həyəcan vəziyyəti daha da pisləşdirə bilər. Fikirleşdim ki, əgər ölçəmsə, heç olmasa pivə içərək ölüm".

Xəbəre görə, həkimlər gələne qədər R.Sommetvil 5 butulka pivə içib. Həkimlər gələndə isə xəstə sər-xoş və huşuz vəziyyətdə olub.

Hamilə qadının evində Wi-Fi olsa...

"Forbes" jurnalı internet və cib telefonları ilə bağlı yeni bir araşdırma yayımlayıb. Araşdırma görə, xərcəngə səbəb olan 250 maddə arasında televizor, radio, mikrodalğalı soba, cib telefonu və kablosuz internet(Wi-Fi) yer alır. Alimlər məsləhət görür ki, uşaqları mümkün qədər bu dalğalardan qorumaq lazımdır. Elektromaqnit dalğalara uzun müddət məruz qalan insanlarda xərcəng riski artır, başqa xəstəliklər yaranır. İnsanların məruz qaldığı elektromaqnit dalğaların xərcəngə keçmə dövrü isə 30 il və daha çox hesablanır. "Wi-Fi bizi yavaş-yavaş öldürürmü" başlıqlı məqalə yazan alim Mark Gibbins fikrincə, 50-100 il sonra dönüb geriye baxanda cib telefonu və kablosuz internetin insanlıq tarixinin ən böyük sağlıq krizinə səbəb olmasına təəccüblənə bilərik. Riskin ən yüksək olduğu dönm isə körpənin hələ ana bətnin-

də olduğu dönmədir. Hamilələrin evində Wi-Fi olmamalı, cib telefonu isə onlardan uzaqda olmalıdır.

İrlandlar içkiyə meyli olduğu üçün müəlliməni işə götürmədilər

İrlandiya sakini Ketı Mulrennanın Seulda müəllimə işləmək müraciətinə qərribə əsaslarla etiraz edilib. Ona bildirilib ki, mənsub olduğu xalqın alkoqolizmə meyli olduğu üçün müraciəti rədd edilir. 26 yaşlı gənc müəllimə bu iş elanını saytlardan birində tapıb və dərhal müraciət edib. Öz CV-sini məktəbə göndərən müəlliməyə bir ay sonra elektron məktub vasitəsilə rədd cavabı verilib. Məktubda açıq mətnlə yazılıb ki, işverən irland xalqından heç kimlə işləmək istəmir, çünki sonuncuların alkoqola meylliliyi daim sübut edilir. Halbuki rədd cavabı alan müəllimə daha öncə Barselonada, Oksfordda və Əbu Dabidə dərs deyib. Son olaraq isə Seulda başqa bir iş tapıb. Lenta.ru saytı xəbər verir ki, qadın öncə bu cavabdan bərk təəssüf hissi keçirib. Amma daha sonra qərar verib ki, kampaniyanın etirazı irlandların ünvanına yönəlmiş uğursuz bir zarafatdır. Müəllimə təhsil müəssisəsi rəhbərliyi ilə yazışmasını internetdə yayıb. Müəssisənin adı isə açıqlanmış.

Oğlunu qodzilla geyimində dərsə gətirdi

ABŞ-da yerləşən İndiana Universitetindəki bir müəllimə məşğələlərə Qodzilla geyimindəki uşağını gətirib. Bu barədə lenta.ru saytı Mashable saytına istinadən xəbər verib. Professor Erika Biqa Li məşğələlərə 7 yaşlı oğlu ilə gəlmək məcburiyyətində olub. Çünki məktəbdə yaz tətili başlamışdı. Şagirdlərdən biri 4 apreldə uşaqla bərabər şəkillərini tvitter səhifəsindən paylaşmış. Şəkil yayıldığı bir sutka ərzində 19 min layk və 7 min retvet toplayıb. Linin sözlərinə görə, Maks hələ 2016-cı ildən dərslərə qatılırdı. Həmin vaxt uşaq başqa nağıl qəhrəmanının kostyumunda olub.

Yanvar ayında isə Amerikanın Cənubi Karolina ştatında 1 kişi öz toyuna dinozavr kostyumunda qatılıb.

QOÇ - Yaxşı olar ki, əsas vaxtınızı fəaliyyət sahəsində xərcləyəsəniz. Münasibət qurmaq, hansısa global problemi həll etmək, uzaq səfərə çıxmaq üçün uğurlu ərafə deyil. Yalan vədlər verməyin.

BUĞA - İnsanların bir-birinə soyuqlaşdığı indiki ərafədə dini-mistik dəyərlərə qiymət verin. Cinayət tərkibli işlərdən, ümumiyyətlə, Tanrıya zidd fəaliyyətdən çəkinin. Axşama doğru səhətinizi qoruyun.

ƏKİZLƏR - Ailə-sevgi münasibətlərini qaydasına salmaq üçün gözəl fürsətdir. Öz eşqinizi izhar etmək istəyirsinizsə, bir an da vaxt itirməyin. Başqalarının qəlbinə dəyən hərəkətlərə yol verməyin.

XƏRCƏNG - Təxminən saat 13-ə qədər mübahisə və qalmaqallar gözənləndiyindən özünü qoruyun. Sonrakı müddətdə isə vəziyyət qismən sabitləşəcək. İşlə bağlı məsuliyyətinizi dərk edin.

ŞİR - Bu təqvimdə ən müxtəlif situasiyalarla rastlaşa bilərsiniz. Daha həssas olduğunuz üçün emosiyalarınızı cilovlayın. Mübahisə etməyin. Başınızı yalnız adi işlərlə qatın.

QIZ - Bu gün ilk növbədə sağlıq durumunuza diqqət yetirməlisiniz. Astroloji göstəricilər daxili orqanlarınızda problemlərin baş qaldıracağını göstərir. Qalan işləriniz normal olacaq.

TƏRƏZİ - O qədər də uğurlu gün deyil. Nəzərdə tutduğunuz ciddi planları təxirə salın. Qarşılıqlı münasibətlər zəminində ehtiyatlı olun. Sizə aidiyyəti olmayan məsələlərə müdaxilə etməyin.

ƏQRƏB - Fəaliyyətlə bağlı yeni gedişlər etmək üçün imkan qazanacaqsınız. Bu yönümdə müttəfiqlərinizin köməyindən maksimum yararlanmağa çalışın. Bu gün müqəddəs məkənlərə ayaq basmaq, Tanrıya dua etmək çox yaxşıdır.

OXATAN - Ulduzların düzümü bu təqvimdə riskdən uzaq olmağı tövsiyə edir. Nahar ərafəsində isə perspektivli danışıqlarda iştirakınız gözənilir. Pul barədə bacardığınız qədər qənaətcil olun.

OĞLAQ - Hər mənada uğurlu gündür. Göy qübbəsi müdafiəinizdə durduğu üçün oyaqatınız xoş olacaq. Günün ikinci yarısında şəxsi büdcənizi artırmaq üçün şans qazanacaqsınız. Ölçülü-biçili danışın.

SUTÖKƏN - İş yoldaşlarınızla, qonşu və qohumlarınızla mülayim davranın. Hətta təqsirkar qarşı tərəf olsa da, təmkin göstərərək neytrallığınızın qorumağa çalışın. Bəxtinizdə pul da var.

BALİQLAR - Ailə üzvlərinizlə bağlı yaranmış problemləri özünü dərd etməyin. Hər şeyi tələyin axarına buraxın. İndi sizə onlara qarşı mülayim mövqe nümayiş etdirmək lazımdır. Səhətinizə fikir verin.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

Kofe adı ilə aldılar, içindən kokain çıxdı

Almaniyada Braziliyadan gətirilən kofenin tərkibində 33 kiloqram kokain aşkarlandı. Narkotiklə dolu torbanı kofe biznesi ilə məşğul olan kampaniya əməkdaşları aşkarlayıblar. Narkotikləri tapandan sonra kampaniya polisə əlaqə saxlayıb. Qeyd edilir ki, narkotik maddə Bremerhafen şəhərinin sahilindən qoyulub. Kim tərəfindən, nə zaman qoyulması isə hələlik bilinmir. Narkodillerlər tez-tez kontrabanda üçün bu cür üsullardan istifadə edirlər. Dekabrın əvvəlində Peru polisi iki itinin qarınında 3 kiloqrama yaxın kokain aparmağa cəhd göstərən bir kişini həbs etmişdi.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYGAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnilib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.100